

İSLAM'DA
ÇOCUĞA AD - İSİM KOYMA
ÖRNEK
MÜSLÜMAN İSİMLERİ

EBUBEKİR TANRIKULU

**Allahım! Bu Kitabı okuyanın, okutanın veya okunmasına
sebebi olanların, İmanını Sen koru. Bizi nurlu yolundan
ayırma. Bizi affına ve rızana erdir. Bütün hayırlı işlerimizde
bizi başarıya ulaştır. Şüphesiz herşeyi hakkıyla bilen,
hidayete erdiren, herşeye gücü yeten Sensin.**

**Allahım! Bizi, Habibin Hz.Muhammed
Mustafa(s.a.v)Efendimizin ve onun ashabının, sıddık veli
kullarının yolundan ayırma. Kendi dostluğuna seçtiğin
kullarınla iki cihanda beraber eyle. Âmin.**

Yazar: Ebubekir TANRIKULU

Tashih: EBTNUR-Y.ERDOĞAN

Kapak: Yılmaz ERDOĞAN

Baskı Yeri: ANKARA-2021

İçindekiler

ÖNSÖZ	4
İSLAM'DA ÇOCUĞA AD - İSİM KOYMA.....	12
ÖRNEK MÜSLÜMAN İSİMLERİ	12
İSMİN MANASI GÜZEL OLMALI.....	14
KÖTÜ İSİMLER BAZEN KADERE TEVAFUK EDER	14
YENİ DOĞAN BİR ÇOCUĞA NASIL İSİM VERİLİR?	14
İSMİN KUR'AN'DA GEÇMESİ ŞART MI?	15
İSLAM'DA ÇOCUĞA İSİM KOYMA HAKKI KİME AİTTİR?	19
MÜSTEHAPE (BEĞENİLEN, TAVSİYE EDİLEN, SEVAP KAZANDIRAN) İSİMLER.....	23
HARAM İSİMLER	24
EFENDİMİZ KÖTÜ MANAYA GELEN İSİMLERİ DEĞİŞTİRİRDİ	33
KUR'ÂN'DA GEÇEN İSİMLERDEN BAZILARI	35
ÖRNEK ERKEK İSİMLERİ.....	38
ÖRNEK KIZ İSİMLERİ.....	52

ÖNSÖZ

*Euzübillahimineşşeytanirraciym Bismillahirrahmanirrahiym
İlahi ente maksudi ve rıdake ve likaike matlubi.*

*Elhamdulillahi Rabbil alemiyn vessalatü vesselamu ala
rasulina Muhammedin ve ala alihi vesahbihi ecmaiyn.*

Allah’a hamd, Rasulü Hz. Muhammed Mustafa(s.a.v.) ve ona uyanlara salât ve selam olsun.

Allah’u Zülcelâl’in bu fani dünyada kullarına en büyük hediyelerinden biriside çocuklardır. Nikâhlı bir evliliğin meyvesi olan, güzel terbiye edilip helal lokma ile beslenilip büyütülen çocuklar anne ve babaların cenneti olur.

Bu imtihan dünyasında, ilahi ahlak esaslarına göre yetiştirmek ve sorumluluklarımızı yerine getirmekle yükümlü olduğumuz konuların başında dünyaya gelen yavrularımıza güzel bir isim koymak, dini milli vecibeleri yerine getirmekle başlar.

İsim vermek. Yeni doğan çocuğuna güzel bir isim koymak, öncelikle babanın sonra annenin görevlerindendir. Konulan ismin, güzel bir mânâsının olması, İslâm inancına ve hükümlerine uygun olması gerekir. İslâm’da çocuğa genellikle doğduğu gece isim verildiği gibi, doğumunun üçüncü veya yedinci gününde ad konulmaktadır. Rasûlullah (s.a.v), oğlu İbrâhim dünyaya gelince: **"Bu gece bir oğlum doğdu; ona atam İbrâhim'in adını verdim."** buyurmuşlardır.

Rasûlullah (s.a.v) **"Kıyâmet gününde babalarınızın isimleriyle çağrılacaksınız. Bu bakımdan çocuklarınızın isimlerini güzel koyunuz."** buyurmuştur. (Ebû Dâvud, Edeb, 61; İbn Hanbel, V, 194)

Halkımız arasında çocuklara konacak isimlerin mutlaka Kur’an’da geçmesi gerektiği gibi yanlış bir inanış hâkim. Hadislerden de anlaşıldığına göre Efendimiz(s.a.v) evlatlarımıza güzel ve anlamlı isimler koymamızı tavsiye ediyor. Ancak bir ismin güzel olması için onun mutlaka Kur’an-ı Kerim’de olması gerekmez. Yüz binden fazla

Ashab-ı kiramdan Hz.Zeyd(r.a) hariç, hiçbirinin ismi Kur'an-ı kerimde yoktur. Güzel isimler çoktur. Değişik isim olsun diye yahut en güzel isim olsun diye Kur'an-ı kerimde geçen her kelimeyi, sırf Kur'an-ı kerimde geçtiği için çocuğa isim olarak koymak, çok yanlış olur. Çünkü Kur'an-ı kerimde güzel isimlerin yanında kâfirlerin isimleri de vardır. En başta şeytan var, İblis var, Hannas vardır. Kâfirlerden Karun, Haman vardır. Peygamber(s.a.v) Efendimizin düşmanı Ebu Leheb'in ismi vardır. Bunları koymak doğru değildir.

Peygamber(s.a.v)Efendimiz:”**Çocuğa güzel isim vermek, dinini öğretmek ve vakti gelince evlendirmek, evladın babası üzerindeki haklarındandır.**”Buyurur. [Ebu Nuaym]

Bir hadis-i şerifte de buyuruldu ki:”**Yeni doğan çocuğun sağ kulağına ezan, sol kulağına da ikamet okunursa, “Ümmü sıbyan” hastalığından korunmuş olur.**” [Beyheki]

Çocuğa isim koyduktan sonra, salih bir evlat olması ve dine hizmet etmesi için, dua etmelidir. Peygamber(s.a.v) efendimiz, “**Ya Rabbi, bu çocuğu hayırlı ve salihlerden eyle ve onu güzel bir şekilde yetişmesini sağla.**” diye dua etmiştir.

Peygamber(s.a.v)Efendimiz, “**Siz kıyamet gününde hem kendi adınızla, hem de babalarınızın adıyla çağırılacaksınız; bu sebeple kendinize güzel adlar koyun**” buyurmuştur. (Ebû Dâvûd, “Edeb”, 61; Müsned, V, 194)

Her Peygamber, kendi isminden olanlara, her âlim ve evliya da, kendi isminden olanlara şefaet edecektir. Güzel ismin bu yönden de önemi vardır.

Allah'tan başkasına kulluk mânası taşıyan isimleri ad olarak koymak haram sayılmıştır. İslâm'ın mukaddes saydığı şeylere kulluk mânası taşıyanlar da böyledir.

Söyleniş ve mâna güzelliği taşıyan **Müstehap isimler**, Allah dostlarını hatırlatan adlardır. Peygamber (s.a.v)Efendimiz, Allah'a kulluğu ifade eden Abdullah ve Abdurrahman gibi isimlerin Cenâb-ı Hakk'ı memnun edeceğini söylemiş (Buhârî, “Edeb”, 105-106; Müslim, “Âdâb”, 2),

Efendimiz(s.a.v) Çocuklara peygamber adlarının verilmesini tavsiye etmiş. (Buhârî, “Edeb”, 109; Ebû Dâvûd, “Edeb”, 61) ve kendi adının

da -künyesiyle birlikte olmamak şartıyla- alınabileceğini ifade etmiştir. (Müslim, Âdâb”,

Haram ve mekruh sayılan adların dışında kalan isimler mubah sayılır.

Günümüzde bazı dizilerin filmlerin sanatçıların etkisinde kalarak moda uyararak, çocuklarımıza, kâfir, müşrik, islam düşmanı, Hristiyan, Yahudi, Mecusi, putperest isimleri vermek caiz değildir.

Peygamber Efendimiz, kötü mânâya gelen yabancı isimleri iyi mânâya gelen Müslüman isimleriyle değiştirme örnekleri vermiştir. Mesela (Uzza putun kulu) manasına gelen (abdu'l-uzza)'yı, Allah'ın kulu manasına gelen (Abdullah) ile değiştirmiştir. Ateş parçası manasına gelen (cemre)'yi, güzel kız manasına gelen (cemile) ile, Harp ismini de Hasan'la düzeltti.

Ailelerin bebeklerine verecekleri kötü anlamlı isimlerin olumsuz etkilerine maruz kalmamaları için kız ya da erkek bebeğe ad koyarken çok dikkatli olmaları gerekir.

Efendimiz(s.a.v)hayatta iken Müslümanlar her konuda öğrenmek istediklerini, bilmediklerini, nasıl uygulayacaklarını âlemlerin Efendisi Hz.Muhammed Mustafa(s.a.v)ya sorarak hallediyor, aynen uyguluyorlardı.

Efendimiz(s.a.v)in vefatından sonra islamın çığ gibi büyüyerek kıtaları aşması, gittiği, fethettiği her yere huzur ve barış götürmesi, yeni islama girenlerin, bulundukları yöre, örf, adet, gelenek ve eski inançlarının izleri yeni problemler meydana getirmiş, bu problemleri de Ehl-i Sünnet uleması, adil idareciler çözmüş, temiz inançlı ahlaklı, sağlıklı nesilleri yetişmesi için büyük çabalar harcamış, birçok hayırlı müesseseler kurmuşlardır.

Bugünde yabancı kültürlerin tesirinden ve hakimiyetinden kurtulmak için, başta çocuklarımıza koyacağımız isimler olmak üzere,onları,itikadi,ahlaki,ilmi sahada iyi yetiştirip vatana millete,insanlığa faydalı insanlar olmalarını sağlamak, şehit kanlarıyla sulanmış,ülemanın mürekkebiyle yoğrulmuş,Allah dostlarının duası bereketiyle var olmuş bu emanetleri korumak,kıyamete kadarda sahip çıkmak asli görevimizdir.

Bütün hastalıklarımızın şifası, maddi ve manevi sıkıntılarımızın devası buradadır. Kardeşlik, huzur, maddi ve manevi yükseliş buradadır. Kâfirlerin, münafıkların, zalimlerin, islam düşmanlarının,

Siyonistlerin, haçlıların, dökelerin, egoistlerin oyunları, tuzakları, hileleri ancak birlikte bozulacaktır.

Peygamber (s.a.v) Efendimiz, **“Sözlerin en güzeli Allah’ın Kelâmı, yolların en doğrusu, en güzeli ise Muhammed’in yoludur”**.buyuruyor. (Buhârî, Tefsîr 34/2, 111/2; Müslim, Cum’a 43.)

Ne yazıkki bugün bütün şer kuvvetler islama ve onun mensubu Müslümanlara özellikle de milletimize devletimize saldırmakta, birliğimizi, dirliğimizi, neslimizi, kardeşliğimizi bozmak, kardeşi kardeşe düşürmek için oynamadığı oyun kalmamış içimizde birçok gafil, hain, kanı bozuk, dini bozuk kriptolar da bulmuştur.

Cenab-ı Hak Kur’an’ında:“Peygamber size ne veriyse onu alın, size ne yasakladıysa ondan da sakının. Allah’tan korkun. Çünkü Allah’ın azabı çetindir.”buyuruyor. (Haşr suresi, 7)

Rabbimiz de:“Gerçekten bu Kur’an en doğru olan yola götürür ve iyi işler yapan müminler için büyük bir mükâfat olduğunu ve ahirete inanmayanlar için elem dolu bir azap hazırladığımızı müjdeler.”Buyuruyor. (İsra Suresi,10)

Peygamber (s.a.v) Efendimiz şöyle buyurdular.”**Ümmetim yetmiş üç fırkaya ayrılacaktır, biri müstesna geri kalanları cehennemlik olacaklardır.**”Bunu duyan Ashab-ı Kiram (Allah Onlardan Razi olsun) sorarlar:”**Ey Allah’ın Rasulü bunlardan, kurtulacak olanlar hangisidir?**”Peygamberimiz (s.a.v.): **“Benim ve ashabımın yolunda gidenlerdir.”**(İbn-i Mace, Tirmizi, Ebu Davud)

Peygamber Efendimiz (s.a.v):”**Ümmetimden bir taife kıyamet kopuncaya kadar Hakk yolunda muzaffer olmakta devam edecek, muhalefette bulunanlar onlara zarar veremeyecektir.**”buyurur. (Buhari)

Bugün dünyada bütün engellemelere rağmen, İslam’a doğru hızlı bir yöneliş vardır. Bunun sebebi, İslam’ın Hak din oluşu, Son din oluşu, gönüllere huzur ve güven vermesidir. Tabiri caizse son can simidi olmasıdır. Allah’u Zülcelâl din olarak islamı seçmiş, onu Engüzel ahlak numunesi habibi Hz.Muhammed Mustafa(s.a.v)le tamamlamış, bütün beşeriyetin ins ve cinnin kurtuluşunu buna bağlamıştır. İnanan iman eden ve yaşayan kurtulur. Aksi takdirde mahv olur.

Her müslümanın dinine sarılması, bağlanması, Kur'an-ı Kerimi ve Resulullah'ı(s.a.v), rehber edinmesi, tefrikadan kaçınması imanının neticesidir.

İslamın tebliğ edilmesinde, yaşanması ve korunmasında, Dün olduğu gibi bugünde gönülleri fethedecek, hasta kalplere şifa olacak, bataklığa saplanan insanları kurtaracak, kafaları karışık, yollarını şaşırmış insanları doğru yola getirecek, imanlı nesillere, gerçek alperenlere ihtiyaç vardır.

Onun için Ümmetler ve milletler hayatlarını huzur içinde devam ettirebilmeleri için. Yüzlerini tevhidin ilahi nuru ile aydınlatmaları, kalplerini Hz. Muhammed Mustafa (s.a.v)'nin muhabbeti ile doldurmaları idraklerini Hz. Kur'an'ın hayat iksiri ile canlandırmaları ve sonrada nasıl bir ümmet, nasıl bir millet olduklarını çok iyi bilmeleri lazımdır. Bu yaşamanın ayakta durmanın temel şartıdır. Çünkü aslını, esasını, cevherini bilmeyen, dostunu düşmanını tanımayan bir millet ayakta duramaz, geleceğinden emin olamaz. En büyük vazifemiz önce kendimizi, sonra çocuklarımızı ve bütün insanları bu ebedî cehennem felaketinden korumaktır.

Şu hakikattir ki, Allah nurunu muhakkak tamamlayacak ve batıl yok olacaktır. Muhakkak ki bizler dünyaya önceden gelip, sonra göçenler gibi bir gün ölümü tadacağız. Ve Allah muhakkak bizleri dünyada yaptıklarımızdan hesaba çekecek, vaadini yerine getirecek. Öyleyse Rabbimizin emrine kulak verelim, üzerimize düşen vazifeleri hakkıyla yerine getirmeye, Resulullah (s.a.v)'in hadiste bildirdiği üzere bir yerden bir yere göç eden yolcu gibi olmaya çalışalım. Dünyada sahip olduğumuz her şey bildiğimiz gibi geçici, aslolan ise ahiret hayatı.

Allah aşkına Allah'a(c.c)ve Resulüne(s.a.v)itaat edelim, Ehl-i Sünnet vel Cemaatten ayrılmayalım. Şuurlu, vicdanlı, ahlaklı, faziletli, hikmetli, güçlü, vasıflı, âbid, zâhid, âdil, munsif, muhlis, muslih, sabırlı, edebli, kibar, nazık, mürüvvetli, görgülü, nezih Müslümanlar olalım.

Cenab-ı Hak Kur'an'da: **(Resulüm) De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyunuz ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah son derece bağışlayıcı ve esirgeyicidir. De ki: Allah'a ve Resulüne itaat edin. Eğer yüz çevirirse bilsinler ki Allah kâfirleri sevmez.**” (Âl-i İmrân suresi, 31-32)

“Allah katında hak din şüphesiz İslam'dır.” (Âl-i İmrân Sûresi, ayet 19)

“Kim İslam’dan başka bir din ararsa, bilsin ki kendisinden böyle bir din asla kabul edilmeyecek ve ahirette de hüsrana uğrayanlardan olacaktır.” (Âl-i İmrân Sûresi, ayet 85)

Peygamber Efendimiz (s.a.v) de: ***“İslam’a teslim olun, Müslüman olun, kurtulun.” (Müslim ve şerhi c. 8, sh. 527, No: 61)***

Muhakkak ki Ümmet olarak sıkıntılı günler geçiriyoruz. Türk devletleri kuruldu kurulalı aynı sıkıntıları yaşıyor. Sadece Türk Devletlerimi Müslüman devletlerinin hepsinin başından musibet bir türlü eksik olmadı. İşin ilginç yanı, Gavurun oyununa gelen, hep Müslüman Müslümanı kırdı. Irak, Suriye, Mısır, Lübnan daha birçok İslam ülkesi.

Gençlerin imanlı yetiştirilmesi İslam’ın geleceği açısından da çok önemlidir. Günümüz gençliği büyük bir inanç boşluğu içindedir. Bilindiği gibi insan beden ve ruhtan meydana gelen bir varlıktır. Bedenin nasıl hayatîyetini devam ettirebilmesi için yemeye, içmeye ve dinlenmeye ihtiyacı varsa, insan ruhunun da bir gıdaya ihtiyacı vardır. İşte o gıda da dindir. İman ve ibadetle insan ruhu tatmin edilmezse, o zaman bir boşluk oluşur ve insan o boşluğu daha farklı yönlerden doldurmaya çalışır. Nitekim sağlıklı bir din eğitimi verilmeyen günümüz gençleri manevî bir boşluk içine düşmekte ve ruhlarındaki o boşluğu satanizm ve ateizm, süfli arzular, anarşi gibi sapık akımlarla gidermeye çalışmaktadırlar.

Arzulanan genç nesil, ahlakî ve manevî değerleri ön plana almalıdır. Sevgi, saygı, rahmet, şefkat, adalet, iyilikseverlik gibi insanı insan yapan evrensel manevî değerleri ön plana almalıdır. Gönül kazanma ve yürek fethetme görevini en tatlı dille ve en güzel metotla yerine getirmelidir. Genç nesil, günümüzün olumsuz şartlarında kendisinin manen erimesi şöyle dursun, manen erimeye ve dejenere olmaya yüz tutan, çaresizlik ve çözümsüzlük içinde kıvranan, intihar eğilimi veya psikolojik bunalım yaşayan genç arkadaşlarını kurtarma azim ve kararlılığı taşımalıdır.

İslam’ın vazgeçilemez temel esaslarından biri “Nesil güvenliği”dir. Eşsiz bir hayat nizamı olan İslam, ortaya koyduğu “Akıl, din, can, mal ve nesil güvenliği” kuralı ile insanlık için asla vazgeçilemez olan bu beş temel unsurun korunmasını kesin bir dille emretmiş, bunun temini için kesin hükümler koymuştur.

Efendimiz(s.a.v):**“Size iki şey bıraktım. Bunlara sarıldığınız müddetçe asla sapıtmazsınız. Bunlar, Allah’ın kitabı Kur’an-ı Kerim ve Resulünün sünnetidir.”**(İ. Malik, Kütübü Sitte, c.1, sh. 179, No: 1)

“Ümmetimden, hak üzerinde daima üstünlük arz edecek bir hakikat zümresi her zaman bulunacak, Allah’ın emri gelinceye kadar düşmanlardan zarar görmeyeceklerdir.”buyurur. (Ebu Davud, Tirmizi, Müslim, et-Tac 5/313)

Kur’an ve Sünnetin feyzinden uzaklaştıkça, kalplerdeki iman nuru zayıflar, -Allah korusun- bir mum ışığı gibi, küçük bir rüzgârla sönüverir.

Geleceğin dünyasını yönetecek olan gençleri, iyi terbiye etmeyen, iyi yetiştirmeyen, gönlüne Allah ve Peygamber sevgisi aşılamayan milletler, geleceklerine güvenle bakamayıp hüsrana uğramaya mahkûmdurlar. Bu bakımdan gençlerimizi Allah’ın rızasına uygun bir şekilde yetiştirmeliyiz. Çünkü gençliğimiz geleceğimizdir. Gençlerimize dinlerini, imanlarını, Allah’ın emir ve yasaklarını öğretmeliyiz. Kalpleri tertemiz olan gençlerimizi Allah ve Peygamber sevgisiyle yetiştirmesek buradan doğacak boşluğu kötü alışkanlıklar, kötü arkadaşlıklar ve kötü bir çevre dolduracaktır.

Bu çetin ve büyük imtihanı yüz akı ile verebilmek için gayret kanadımızı açmamız gerekir. Ömrün bittiği, servetin tükendiği, saltanatların yıkıldığı şu dünyada en büyük nimet, arkamızda imanlı, ihlâslı ve hayırlı bir nesil bırakmaktır. Biz gözümüzü açmaz, nesillerimize acımazsak, düşman bize hiç acımaz. Biz, o sümbüller gibi taze yavrularımıza merhamet göstermezsek, düşman bize hiç merhamet etmez. Nitekim düşmanın kazdığı çukurlar bir kısım gençlerimizi yutuvermiştir. Su uyur, düşman uyumaz denilmiştir. Bu aziz topraklarda imanlı bir neslin boy vermesini o kara düşman istemez. Her türlü kılığa girer ve senin evladını senden koparır.

Peygamber(s.a.v)Efendimizde: “Ümmetimden iki zümre vardır ki, bunlar düzelirse insanlar da düzelir. Bunlar bozulursa insanlar da bozulur. Bu iki zümreden biri idareciler diğeri de din âlimleridir.”(İbni Abdilber ve Ebu Nuaym; İ. Gazali, İhya Ulum.)

“Ümmetimin helak olması, fâcîr âlim ile cahil âbid’in yüzündendir. Şerlilerin en korkuncu, âlimlerin kötüleridir,

***hayırlıların en hayırlısı ise âlimlerin iyileridir.” (Darimi, Ahvas bin Halim;
İ. Gazali İhya, c. 1, sh. 156)***

Elinizdeki bu kitapçık, Efendimiz(s.a.v) sünnetine uygun
islama aykırı olmamak kaydıyla sorumlu olduğumuz, Allah’u
Zülcelalin birer emaneti olan çocuklarımıza önce manası olan güzel
isimler koymak konusunda yardımcı olabilmektir. Çalışmak ve gayret
bizden, muaffakiyyet âlemlerin Rabbi olan Allah’u Azimüşşandandır.

***Ebubekir Tanrıkulu
Diyanet İşleri Başkanlığı
Emekli Uzmanı***

İSLAM'DA ÇOCUĞA AD - İSİM KOYMA ÖRNEK MÜSLÜMAN İSİMLERİ

**Elhamdulillâhi Rabbil âlemin Vessalâtü vesselâmü alâ
Rasûlinâ Muhammedin ve alâ âlihî ve eshâbihi ecmeîn.**

Aziz Kardeşlerim!

Allah'ü Zülcelâl'in bu fani dünyada kullarına en büyük hediyelerinden biriside çocuklardır. Nikâhlı bir evliliğin meyvesi olan, güzel terbiye edilip helal lokma ile beslenilip büyütülen çocuklar anne ve babaların cenneti olur. Bu imtihan dünyasında, ilahi ahlak esaslarına göre yetiştirmek ve sorumluluklarımızı yerine getirmekle yükümlü olduğumuz konuların başında dünyaya gelen yavrularımıza güzel bir isim koymak, dini milli vecibeleri yerine getirmekle başlar.

İsim vermek. Yeni doğan çocuğuna güzel bir isim koymak, öncelikle babanın sonra annenin görevlerindendir. Konulan ismin, güzel bir mânâsının olması, İslâm inancına ve hükümlerine uygun olması gerekir. İslâm'da çocuğa genellikle doğduğu gece isim verildiği gibi, doğumunun üçüncü veya yedinci gününde ad konulmaktadır. Rasûlullah (s.a.v), oğlu İbrâhim dünyaya gelince: ***"Bu gece bir oğlum doğdu; ona atam İbrâhim'in adını verdim."*** buyurmuşlardır. Bu hadis, ismin ne zaman konacağı hususunda önemli bir delildir. (Ebû Dâvud, Cenâiz, 24) Ayrıca bir kimseye birden fazla isim verilebileceği de yine Rasûlullah (s.a.v) belirtilmiştir. (Buharî, Menâkıb, 17; Müslim, Fezâil, 124).

Anlamı İslâmî akîdeye uygun olmayan, dinin yasakladığı bir anlam taşıyan isimlerin çocuklara verilmesi uygun değildir. Hz. Peygamber (s.a.v) yeni Müslüman olanların şirk dönemindeki isimlerini değiştirmez, genellikle aynen bırakırdı. Ancak bu isimler arasında, mânâsı çirkin veya Allah'tan başkasına kulluğu ifâde edenler varsa,

meselâ müşriklerin taptığı putlardan biri olan Uzzâ'nın kulu anlamındaki Abdüluzzâ, Kâ'be'nin kulu anlamındaki Abdülka'be ve benzeri isimleri genellikle, Allah'ın kulu mânâsında Abdullah veya Rahman'ın kulu mânâsında Abdurrahman gibi isimlerle değiştirdi. Kesmek anlamına gelen Sarim ismindeki bir sahâbinin ismini de, mutlu anlamına gelen Saîd; Berre olan bir kadının adını Zeyneb olarak değiştirmiştir. (*Buhârî, Edeb, 108; Ebû Dâvud, Edeb, 62; İbn Mâce, Edeb, 32*) Ayrıca, Firavun ve Kârun gibi zulüm ve küfür önder ve sembolleri olan isimlerin verilmesi de İslâm'da yasaktır.

"Allah katında isimlerin en güzeli Abdullah ve Abdurrahman'dır." hadisi (*Buhârî, Edeb, 105-106; Müslim, Âdab, 2; İbn Mâce, Edeb, 2; Tirmizî, Edeb, 64; İbn Hanbel, II, 24, 128*) isim koyma hususunda İslâm'ın genel prensibini belirlemektedir. Çocuklarımıza vereceğimiz isimler, Allah'a kulluk ifâde eden, İslâmî gayelere ve insan haysiyetine uygun, çevremizdeki insanların genellikle hoşlanacakları, kulağa hoş gelen, İslâm büyüklerinden hâtıra kalan mânâsı güzel olan isimlerden herhangi biri olabilir. Daha önceden pek duyulmamış diye, yapmacık ifâdeler taşıyan, İslâm toplumunda hiç kullanılmayan uydurma ve Müslüman olmayanlara ait isimlerin çocuklarımıza ad olarak verilmesi doğru değildir. Çünkü Rasûlullah (s.a.v) **"Kıyâmet gününde babalarınızın isimleriyle çağrılacaksınız. Bu bakımdan çocuklarınızın isimlerini güzel koyunuz."** buyurmuştur. (*Ebû Dâvud, Edeb, 61; İbn Hanbel, V, 194*)

Bebeginizin doğumundan sonra onun için en önemli şey ona nasıl hitap edeceğinizi belirleyen ve bir ömür boyunca herkes tarafından kullanılacak olan isimlerdir. Anne-baba adayları bebeklerinin olacağını öğrendikleri ilk günden itibaren ona ne isim vereceklerini düşünürler. Her anne baba bebeğine en güzeli en anlamlı, değişik, kulağa hoş gelen ismi koymak ister. Ancak anne babalar çoğu zaman bebeklerine vermek istedikleri, çok beğendikleri isimlerin anlamlarını ve hangi manaya geldiğini bilmezler. İslam âlimleri isim vermenin kültürel, sosyal ve dini açısından önemli bir konu olduğunu ifade ederler. Pek çok anne babanın Kur'an-ı Kerim'de geçen isimleri çocuklarına vermek isterler onun için Kur'an'da geçiyor diye her isim konmaz. Manası çok önemli olduğu gibi, ismi geçiyor diye, Firavun, Haman, Karun, Ebu Leheb v.s.konmaz.

İSMİN MANASI GÜZEL OLMALI

Konulacak ismin güzel bir manasının olması, İslam inancına ve hükümlerine uygun olması gerekir. Anlamı İslamî akideye uygun olmayan, dinin yasakladığı bir anlam taşıyan isimlerin çocuklara verilmesi uygun değildir. Hz. Peygamber (s.a.v) yeni Müslüman olanların şirk dönemindeki isimlerini değiştirmez, genellikle aynen bırakırdı. Ancak bu isimler arasında manası çirkin veya Allah'tan başkasına kulluğu ifade edenler varsa, mesela müşriklerin taptığı putlardan biri olan Uzza'nın kulu anlamındaki Abdüluzza ve benzeri isimleri genellikle, Allah'ın kulu manasında Abdullah veya Rahman'ın kulu manasında Abdurrahman gibi isimlerle değiştirirdi. ***“Allah katında isimlerin en güzeli Abdullah ve Abdurrahman’dır” hadisi (Buharî, Edeb)*** isim koyma hususunda İslam'ın genel prensibini belirlemektedir.

KÖTÜ İSİMLER BAZEN KADERE TEVAFUK EDER

Osmanlı'nın kuruluş dönemlerinde yaşamış olan büyük alim ve mutasavvıf İbn Melek konunun önemini şöyle anlatır: “Sünnet-i seniyyeye göre kişinin çocuğu ve sorumluluğu altındakiler için güzel isimleri tercih etmesi gerekmektedir. Zira kötü isimler bazen kadere tevafuk eder.” Ayrıca isim sahibi psikolojik olarak hayatını farkına varmadan, adının taşıdığı anlam doğrultusunda yönlendirebilir.

YENİ DOĞAN BİR ÇOCUĞA NASIL İSİM VERİLİR?

İslam'da çocuğa genellikle doğduğu gün veya gece isim verildiği gibi, doğumunun üçüncü veya yedinci gününde ad konulmaktadır. Rasulullah (s.a.v) oğlu İbrahim dünyaya gelince ***“Bu gece bir oğlum doğdu; ona ceddım İbrahim'in adını verdim.”*** buyurmuşlardır. (İbn Sad, et-Tabakatü'l-Kübrâ)

Dinimizde yeni doğan bir çocuğa aşağıda vereceğimiz hususların uygulanması müstehap olarak görülmüştür:

- Yeni doğan çocuğa süt vermeden evvel ağzına yumuşatılmış hurma gibi tatlı bir şeyler sürülür.
- Çocuğa doğunca veya doğumu müteakip yedinci günü adı konur.

- Çocuğun ismini ilmiyle âmil, ehli salih bir zata koydurmak iyidir. Ashab-ı kiram çocuklarına isimlerini Peygamber(s.a.v) Efendimiz’e verdirmeyi tercih etmişlerdir.

- Çocuk isim koyacak kişinin kucağına verilir. Kişi abdestli bir şekilde kibleye döner, önce sağ kulağına ezan, sol kulağına ise kamet okur ve üç kere çocuğun sağ ve sol kulaklarına ismini tekrar eder.

- Çocuğa isim koyduktan sonra hayır duada bulunulmalıdır. Peygamber Efendimiz: ***“Ya Rabbi bu çocuğu hayırlı ve salihlerden eyle ve onun güzel bir şekilde yetişmesini sağla”*** diye dua etmiştir.

- Durumu iyi olanlar için Allah’ın vermiş olduğu çocuk nimetine karşı bir şükür olarak çocukların doğumlarının yedinci gününde kurban kesmek sünnettir. Bu kurbanı akika kurbanı denilmektedir. Yine bu günler çocuğun başının tıraş edilip, çıkan saçın ağırlığınca veya takdiri bir ağırlık olarak altın alıp sadaka vermek müstehaptır.

İSMİN KUR’AN’DA GEÇMESİ ŞART MI?

Halkımız arasında çocuklara konacak isimlerin mutlaka Kur’an’da geçmesi gerektiği gibi yanlış bir inanış hâkim. Hadislerden de anlaşıldığına göre Efendimiz(s.a.v) evlatlarımıza güzel ve anlamlı isimler koymamızı tavsiye ediyor. Ancak bir ismin güzel olması için onun mutlaka Kur’an-ı Kerim’de olması gerekmez. Yüz binden fazla Ashab-ı kiramdan Hz.Zeyd(r.a) hariç, hiçbirinin ismi Kur’an-ı kerimde yoktur. Güzel isimler çoktur. Değişik isim olsun diye yahut en güzel isim olsun diye Kur’an-ı kerimde geçen her kelimeyi, sırf Kur’an-ı kerimde geçtiği için çocuğa isim olarak koymak, çok yanlış olur. Çünkü Kur’an-ı kerimde güzel isimlerin yanında kâfirlerin isimleri de vardır. En başta şeytan var, İblis var, Hannas vardır. Kâfirlerden Karun, Haman vardır. Peygamber(s.a.v) Efendimizin düşmanı Ebu Leheb’in ismi vardır. Bunları koymak doğru değildir.

Mesela günümüzde kız çocuklarına yaygınca verilen “Aleyna” diye bir isim var. Manasına bakılmaksızın, kulağa hoş geliyor, Kur’an’da da geçiyor diye bu ismi kız çocuklarına koyuyorlar. Halbuki “aleyna” kelimesi “bizim üzerimize olsun” anlamına gelen bir ifadedir. Kur’an’da geçiyor diye çocuklara bir mana ifade etmeyen böyle

isimlerin verilmesi doğru değildir. Tabi bu ismin bir de yabancı dillerden, örneğin İbranice kız ismi olan “İlena”, İngilizce söylenişiyse, “Aleine” den alınma ihtimali de var. Çocuğa verilecek ismin onun hayat çizgisinde büyük bir önemi haiz olduğunu düşünerek, kendi dînî inancımıza, kültürümüze, örf, adet ve geleneklerimize uygun ve güzel bir anlamı olan isimler vermeye dikkat etmeliyiz.

Kur'an-ı kerimde geçiyor diye yıldırım, şimşek, gelmek, gitmek gibi kelimelerin arabisini isim olarak koyanlar oluyor. Bu kelimelerden en meşhurlarından biri Esra'dır. Esra, gece yürümek manasına gelir. Ünzile, indirildi, indirilmiş demektir. Böyle isimleri koymak caiz ise de, enbiyanın, ulemanın, evliyanın ismini tercih etmek elbette iyi olur.

Çocuklara koyduğumuz veya koyacağımız isimlerin anlamlarının, dinimize, örf ve âdetimize uygun olup olmadığını öğrenmek, uygun değilse, değiştirmek gerekir. Haklı sebeplerle adını veya soyadını değiştirmek isteyenler de çıkabilir. Böylece isimlerin anlamlarını bilmek faydalı olur.

Bu konuda yazılmış piyasada birkaç kitap vardır. Kimisi çok geniş. Ne kadar Arapça veya Farsça kelime varsa, isim olarak kitaba yazmışlar. Kimi de, çok basit yazıp, kelimenin gerekli bütün anlamlarını yazmamış. Hepsinin ortak yönü, mastar halindeki isimleri, mastar olarak tarif etmişler. Bir şey isim halini alınca, artık o mastarlıktan çıkar. Mesela Türkçede yanlış olarak, meşhur kelimesi yerine, (Falanca şöhret oldu) diyorlar. Bir çocuğa Şöhret ismi verilmişse, bunun anlamı (meşhur olmak) denmez. Burada Şöhret kelimesini meşhur, ünlü olarak bildirmek gerekir. Çünkü maksat budur.

Kelime isim olunca İslam, cihad kelimeleri de böyledir. Bu kelimeler isim olarak konmuşsa, artık, İslam'a, Müslüman olmak denmez. Müslüman olan diye tarif edilir. Cihad kelimesine de savaş, savaş etmek denmez. Allah için savaşan denir. Cihad kelimesinin biraz daha kuvvetlisi Câhid'dir. Bunun da daha kuvvetlisi Mücâhid'dir. İsim olarak konunca, artık, Cihad da, Câhid de, Mücâhid de, biri diğerinden daha kuvvetli olmak üzere, cihad eden anlamına gelir.

Bunun gibi, Hicabi, utanmakla ilgili demektir. Ama bu isim olarak kullanılıncı, mahcup, utangaç, hayâlî, edepli, terbiyeli, perdeli, namuslu gibi anlamlara gelir.

Hulki, Ruhi, Sulhi kelimeleri de böyledir. Piyasadaki kitaplarda bu husus kiminde hiç dikkate alınmamış, kimi de çok az yer vermiştir.

Bir Müslüman Çocuğuna Nasıl İsim Koymalı?

İnsanın sıcak bir yuva kurmasının gayelerinden biri de çocuk sahibi olmaktır. Zira Hz. Peygamber'in (s.a.v) ifadesiyle çocuk, semeretü'l-kulûb (kalplerin meyvesi) ve kurretü'l-ayn'dır (gözün nuru). Onları helal kazançla beslemek, okutmak, terbiyeli ve ahlâklı yetiştirmek, zamanı gelince uygun bir eşle evlendirmek, onları sevmek, dua etmek, koruyup kollamak, iyi birer insan olmaları için gerektiği kadar ilgilenmek, anne-babaların başlıca vazifelerindendir. Bu görevler silsilesinin ilk basamağını onlara vereceğimiz isimler oluşturur.

Çocuk, bu dünyada imandan sonra verilmiş en güzel nimettir belki de! Neslin devamı, aile kurumunun en mükemmel sonucudur. Doğduğu andan vefatına kadar anne-babasının ona karşı görev ve sorumlulukları vardır. Aynı şekilde çocuğun da anne-babasına karşı görev ve sorumlulukları vardır. Efendimiz(s.a.v):***(Çocuğā güzel isim vermek, dinini öğretmek ve vakti gelince evlendirmek, evladın babası üzerindeki haklarındandır.)Buyurur. [Ebu Nuaym]***

Çocuğā İslam'a uygun isim vermek, çocuğın anne-baba üzerindeki sayılı haklarından birisidir. Peygamber(s.a.v)Efendimiz: ***Sizler kıyamet günü isimlerinizle ve babalarınızın isimleriyle çağrılacaksınız. Öyleyse isimlerinizi güzel yapın."***Buyurur. (Ebu Davud, Edeb 69)

Yeni doğan çocuğā isim koymak, bir şahsa, sırtında hayatı boyunca taşıyacağı bir anlam etiketi yüklemektir. Yeni doğan çocuğā veya ihtida eden kimseye İslâmî geleneklere göre isim verilir. Varlıkların birer sembolü demek olan adların ilk defa Allah'ı Teâlâ tarafından Hz. Âdem(a.s)'e öğretildiği ***(Bakara Suresi,33)*** bilinmektedir. İlk yaratılan şeyleri tesbite çalışan müfessirler, bu arada adı da söz konusu etmektedirler.

Çocuklara güzel isim koymalıdır!

Ezan ve kamet çocuğa yapılan ilk îman telkinidir. Çünkü ezanın mânâ ve muhtevâsında tekbir, tevhid, nübüvvet ve namaz gibi dinin esasları bulunmaktadır. Yeni doğan çocuğu, usûl olarak babası veya kim ismini verecekse sağ kulağı göğse gelecek şekilde kucağına alır. Normal sesle ezan okur. Sonra da ‘Yavrum, senin ismini Misal; (Abdullah)...(Ayşe) Koyduk. Allah sana bereket versin’ der. ***(Kıyamette, babanızın ismi ile beraber [Mesela Ali oğlu Emin, veya Ali kızı Emine diye] çağrılacaksınız. O halde isminiz güzel olsun!)*** [Ebu Davud]

Yeni doğan erkek ve kız bebekler için Kuran'da geçen ve tavsiye edilen güzel isimler çoktur. Mesela Peygamber isimleri, Resulullah efendimizin 400 kadar olan mübarek isimleri, Allah’u Teâlâ’nın Esmâ-i hüsnasından olup da, isim olarak koyması caiz olan Ali, Aziz, Macid, Mucib, Rafî, Reşid isimleri, Ashab-ı kiramın, âlimlerin ve evliyanın isimleri konabilir.

İsmi koyacak kimse

İslam âlimleri ismi kimin koyacağı hususunda bazı tavsiye ve önerilerde bulunmuşlar ve öncelikle hak sahibi olanın baba olduğunu beyan etmişlerdir. Şayet baba ölmüş ise bu hakkı kullanma yetkisi annenindir. Çocuğa isim verme hakkını annenin kullanmasının en güzel örneği yetim olarak dünyaya gelmiş olan Sevgili Peygamberimiz’e (s.a.v) “Muhammed” adının annesi Amine Hatun tarafından verilmesidir.

Çocuğun ismini ilim ehli, salih bir zata koydurmalıdır! Ashab-ı kiram, çocuklarına isimlerini Peygamber(s.a.v) efendimize verdirmeyi tercih etmişlerdir. Çocuğa ad koyarken, çocuğun babası, dedesi veya en yaşlı, ilmi en çok olan, çocuğu kucağına alır, abdestli olarak kibleye döner ve ayakta sağ kulağına ezan, sol kulağına ikamet okur. İsmi üç kere tekrar etmek iyi olur. Bu arada çocuğun ağzına bir tatlı sürmek iyi olur.

Peygamber(s.a.v) efendimiz, Hz.Hasan(r.a) doğunca, kulağına ezan okumuştur. (Tirmizi, “Edâhî”, 16; Müsned, VI, 9, 391, 396). Ezan okuyacak kimse, çocuğu yastık gibi yumuşak bir şey üstüne koyarak

kucağına alır. Çocuğu biri kucağına alıp, ezanı bir başkası da okuyabilir. Bir hadis-i şerifte de buyuruldu ki: ***(Yeni doğan çocuğun sağ kulağına ezan, sol kulağına da ikamet okunursa, “Ümmü sıbyan” hastalığından korunmuş olur.) [Beyheki]***

Çocuğa isim koyduktan sonra, salih bir evlat olması ve dine hizmet etmesi için, dua etmelidir. Peygamber(s.a.v) efendimiz, ***(Ya Rabbi, bu çocuğu hayırlı ve salihlerden eyle ve onu güzel bir şekilde yetişmesini sağla) diye dua etmiştir.***

Böylece çocuğun kulağına ilk defa İslâm’ın şiarı olan kelime-i tevhid ile birlikte kendi adı söylenmiş olur. Bu konu fıkıh kitaplarının “akıka” bölümünde ele alınarak işlenmiştir.

Ebu Musel Eşari(r.a) hazretleri, (Çocuğumu doğduğu gün Resulullah’a götürdüm, adını İbrahim verdi) dedi. Amr bin Şuayb’ın dedesi ise, (Resulullah, yeni doğan çocuğa yedinci günü isim verilmesini ve akika kesilmesini emretti) dedi. [Tirmizi]

Buhari’de “Eğer akika kesilmeyecekse, çocuk doğduğu vakit isim konur ve ağzına tatlı bulaştırılır” deniyor.

İslâmî eserlerde çocuğa ad koymanın zamanı üzerinde durulmuş ve bazı rivayetlerde doğumunun üçüncü, bazılarında ise yedinci günü ad koymak için en uygun zaman olarak gösterilmiştir. Bununla beraber Hz. Peygamber(s.a.v)’in Mâriye’den doğma oğlu İbrâhim için, ***“Bu gece bir oğlum doğdu, ona dedem İbrâhim’in adını verdim” (Ebû Dâvûd, “Cenâiz”, 24) dediği, dolayısıyla doğumun birinci günü ad koyduğu bilinmekte ve bu yöndeki rivayetler diğerlerine nisbetle daha sahih kabul edilmektedir.***

İSLAM’DA ÇOCUĞA İSİM KOYMA HAKKI KİME AİTTİR?

Bir defa bile olsa sesi duyulduktan sonra ölen çocuğa ad konulacağına, yıkanıp kefenlendikten ve namazı kılındıktan sonra defnedileceğine dair Ebû Hanîfe’nin icthadı ile ölü doğsa bile ona ad konup yıkanacağını belirten Ebû Yûsuf’un kanaati, çocuğa doğduğu gün ad konulmasının gerekli olduğunu göstermektedir. Ad koymak için hadislerde tavsiye edilen akıka kurbanı kesilecekse bunun doğumun yedinci gününe kadar tehir edilebileceği, böyle bir merasim yapılmayacaksa daha önce ad koymanın uygun olacağı belirtilmiştir.

İslâm'da çocuğa ad seçme ve ad koyma hakkı babaya aittir. Baba ölmüş veya hukukî tasarruflarda bulunmaktan menedilmişse bu hakkı anne kullanır. Doğumundan önce babasını kaybeden Hz. Peygamber(s.a.v)'in adı annesi tarafından Muhammed olarak seçilmiş ve bu ad dedesi tarafından konulmuştur. Çocuğa ad seçilirken gayet titiz davranılması gerektiğini belirten Hz. Peygamber(s.a.v), **“Siz kıyamet gününde hem kendi adınızla, hem de babalarınızın adıyla çağırılacaksınız; bu sebeple kendinize güzel adlar koyun” buyurmuştur.** (Ebû Dâvûd, “Edeb”, 61; Müsned, V, 194). İslâm hukukçuları bu nevi hadisleri dikkate alarak ad seçimi ile ilgili bazı hükümler tesbit etmişlerdir.

Övücü isimler koymak

İbni Âbidin hazretleri buyurdu ki:(Çocuğa Ali, Aziz gibi isimleri koymak caiz ise de, bu isimleri söylerken hürmet etmek gerekir.) [Redd-ül Muhtar]

Reşid, Emin gibi övücü isimler koymak caiz ise de koymamak iyi olur. Çünkü böyle isimleri söyleyerek, sahibine hakaret etmek, isme de hakaret olur. (Şir'a)

Kıyamette günahları, sevaplarından daha çok olan bir kimse, Cehenneme götürülürken, Allah'ı Teâlâ, Cebrail aleyhisselama buyurur ki:- Ya Cebrail, buna sor, hayatında hiçbir âlimin sohbetinde bulundu mu?

Hiz. Cebrail(a.s), o kimseye sorar. O da, (Ne yazık ki, hiçbir âlimle bir arada bulunmadım) der. Allah'ı Teâlâ tekrar buyurur:- Ya Cebrail, buna sor ki, hiçbir âlimi ilminden dolayı sevdi mi?

Cebrail aleyhisselam, ona sorar. O da, (Hayır, sevdiğim bir âlim yoktu) der. Hak teâlâ buyurur:- Ya Cebrail, tesadüfen de olsa, bu bir âlimle yemek yemiş mi?

Cebrail aleyhisselam sorar. O da, (Hayır hiçbir âlimle bir sofrada bulunmadım) der. Hak teâlâ buyurur ki:- Ya Cebrail, bu kulun ismi, bir âlimin ismine benziyor mu, bunu da sor!

Cebrail aleyhisselam sorar. O da, (İsmim hiçbir âlimin ismine benzemez) der. Hak teâlâ buyurur ki: - Bunu Cennete götürün. O, âlimi seven birini severdi.) [El-Envâr]

Görüldüğü gibi, ismi bir âlimin ismine benzemek, hatta âlimi seveni sevmek bile insanın kurtuluşuna sebep olmaktadır. Elbette her şeyden önce mümin olmak şartı vardır. Mümin olmadıktan sonra, güzel ismin ve ibadetin kıymeti olmaz.

Çocuğa, doğunca veya doğumu müteakip yedinci günü adı konur. Doğduktan sonra hemen ölen çocuğa da ad konur. Yıkanır, cenaze namazı kılınır. Ölü doğan çocuklara isim vermek gerekmez. Fakat isim vererek defnetmek iyi olur.

Türkler'in İslâmiyet'i kabulünden önce, animist inançta olmalarının ve tabiatta bazı varlıklara tapınmalarının etkisi ile, başlangıçtaki Türk isimleri yırtıcı hayvan, kuş ve dış tesirlere dayanıklı maddelerden seçilmiş, çocuklara Bozkurt, Arslan, Şahin, Doğan, Timur (Demir), Kaya ve Gökhan gibi adlar verilmiştir. Bu adlar çocukluk ve gençlik dönemlerinde olmak üzere iki safhada verilirdi. Doğumun hemen ardından çocuğa ad verilmez, bir yaşına girdikten sonra, Türk âdetlerine göre büyük bir şölen (toy) yapılır ve bu şölene katılanların en yaşlısı tarafından ad konurdu. Gençlik çağında alınan adlar, gösterilen bir kahramanlıktan sonra, hazırlanan bir toy merasiminde ve ileri gelen şahsiyetler tarafından verilirdi. Bu durum Dede Korkut Kitabı'nda, "Bir oğlan baş kesme kan dökmese ad komazlardı" diye anlatılmıştır (I, 118, 120). Yine burada belirtildiğine göre Bayındır Han'ın oğlu Boğaç, adını bir boğa öldürdükten sonra almıştır (I, 83).

İslâmiyet'ten önceki Araplar da, hayatın zorlukları ve özellikle düşman karşısında dayanıklı, güçlü ve cesur olması, düşmanın gönlüne korku salması arzu ve düşüncesiyle çocuklarına Galib, Zâlim, Mukatil (savaşçı), Esed, Leys (arslan), Zi'b (kurt), Hacer (taş), Sahr (kaya) gibi adlar koymuşlardır. Yine bu devrin Arapları'nda her ferdin, adından başka bir de ilk erkek çocuğuna bağlı olarak baba olduğunu belirten bir künyesi, o şahsın kimin veya kimlerin çocuğu olduğunu gösteren bir nesebi ile o kimsenin doğduğu ve yaşadığı yeri veya mezhebini ifade eden bir nisbesi, bazan da mesleğini açıklayarak şahsın daha iyi tanınmasını sağlayan bir de lakabı bulunmakta idi. Bunlardan başka, devlet ve ilim adamlarına sultan, imam, şeyh, hacı, hâfız gibi mansıplar (yüksek mevki, makam) verilmekteydi.

İsim sahiplerine şefa

Her Peygamber, kendi isminden olanlara, her âlim ve evliya da, kendi isminden olanlara şefa

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki: **(Allah indinde en güzel olan isimler, Abdullah, Abdurrahmandır.)** [Müslim]

(Üç oğlu olup da, birine adımı vermeyen, cahillik etmiş olur.) [Taberani]

(Allah’u Teâlâ buyurur ki: **İsmi, Ahmed, Muhammed, Mahmud gibi Habibimin isminden olan mümine azap etmekten haya ederim.**) [R. Nasihin]

(Bir evde bir, iki veya üç Muhammed olmasının zararı olmaz.) [İbni Sâd]

(Oğlunun adını Muhammed koyan, çocuğu ile Cennetlik olur.) [A. Rufai]

(Muhammed isimli çocuğa her yerde ikram edin, onu aşağılamayın.) [Hatib]

(Muhammed isimli kimseyi hakir görmeyin, onu mahrum etmeyin! Onun bulunduğu bir evde, bir yerde bereket vardır.) [Deylemi]

İbni Abbas(r.a) hazretleri, (Kıyamette, “adı Muhammed olan müminler gelsin” denilir, hepsi Cennete götürülür) buyurmaktadır.

Ecdadımız, saygıda kusur olmasın diye Muhammed ismini “Mehmed” şeklinde kullanmıştır.

H*z. Talha(r.a), on çocuğunun her birine bir peygamber ismi koymuştu. Hz. Zübeyr(r.a)’in de on çocuğu vardı. O da hepsine şehit ismi vermişti. Hz. Talha(r.a), Hz. Zübeyr(r.a)’e, “Neden çocuklarına peygamber ismi değil de, şehit ismi verdin?” dedi. O da, “Çocuklarını peygamber olamayacağına göre, şehit olmalarını arzu ettiğim için” dedi.*

İsmi kötü olan değiştirmelidir! Hadis-i şerifte, **(Kötü ismi olan bunu güzel isme çevirsin)** buyuruldu. (Berika)

MÜSTEHAPE (BEĞENİLEN, TAVSİYE EDİLEN, SEVAP KAZANDIRAN) İSİMLER

Söyleniş ve mâna güzelliği taşıyan, Allah dostlarını hatırlatan adlardır. Peygamber (s.a.v)Efendimiz, Allah’a kulluğu ifade eden Abdullah ve Abdurrahman gibi isimlerin Cenâb-ı Hakk’ı memnun edeceğini söylemiş (*Buhârî, “Edeb”, 105-106; Müslim, “Âdâb”, 2*),

Çocuklara peygamber adlarının verilmesini tavsiye etmiş. (*Buhârî, “Edeb”, 109; Ebû Dâvûd, “Edeb”, 61*) ve kendi adının da -künyesiyle birlikte olmamak şartıyla- alınabileceğini ifade etmiştir. (*Müslim, “Âdâb”, 1*)

Onun bu tavsiyeleri Müslümanlar arasında bu nevi isimlerin geniş çapta yayılmasını sağlamıştır. Türkler Hz. Peygamber’e karşı duydukları derin hürmet ve sevgi sebebiyle, onun adını aynen almayı bir nevi saygısızlık kabul etmişler ve Muhammed adını Mehmed şeklinde söylemeyi uygun görmüşlerdir. Yine ona nisbet edilen Ahmed, Mahmud, Hâmid ve Mustafa adlarının Müslümanlar arasında çok yaygın olduğu bilinmektedir. Dinen yasak olan bazı isimler vardır ve bu isimleri vermek, câiz değildir.

MUBAH (HELAL) ADLAR

Haram ve mekruh sayılan adların dışında kalan isimler mubah sayılır. Cebrâîl, Mîkâîl gibi melek isimlerinin alınması mubah sayılmış, ancak İmam Mâlik’in bunu uygun görmediği rivayet edilmiştir. Allah’a mahsus isimlerden olmakla beraber kullarda da bulunması arzu edilen âdil, nâsır, cevad gibi vasıfların yalnız başına ad olarak alınması mubahtır. Milliyet bakımından Arap olmayan Müslüman kişilerin adları da İslâm inanç ve ahlâkına ters düşmedikçe değiştirilmemiştir. Selçuk, Alparslan gibi adlar bu kabildendir. Karahanlı Sultanı Satuk Buğra Han Müslüman olunca Abdülkerim, oğlu Baytaş da Mûsâ adını almışlardır. Bugün Müslümanlığı kabul eden herkes, kendisine Müslüman muamelesi yapılması isteği ve gayri Müslimlere benzememe düşüncesiyle adını değiştirmekte ve bir Müslüman adı almaktadır.

Hz. Peygamber’in birden fazla adının bulunduğunu bizzat belirtmesi (*Buhârî, “Menâkıb”, 17; Müslim, “Fezâil”, 124, 125*), bir kimsenin birden fazla adının olabileceğini göstermektedir.

HARAM İSİMLER

Allah'tan başkasına kulluk mânası taşıyan isimleri ad olarak koymak haram sayılmıştır. İslâm'ın mukaddes saydığı şeylere kulluk mânası taşıyanlar da böyledir. Nitekim Hz. Peygamber, Abdülkâ'be (Kâ'be'nin kulu) adlı birinin ismini değiştirmiştir. Cenâb-ı Hakk'a mahsus olan isimlerin (ESMÂ-İ HÜSNÂ), "abd" kelimesiyle birlikte olmayarak insanlar için kullanılması, zâhirî mânada da olsa tevhid inancını zedeler mahiyette görüldüğünden tasvip edilmemiştir. Arap olmayan Müslümanların ve özellikle Türkler'in Raûf, Kadîr vb. isimleri kullanmaları, Abdür-raûf, Abdülkadîr terkiplerini telaffuz etmenin güçlüğünden kaynaklanmış olmalıdır. Araplar'ın Abdullah yerine Abduh adını kullanmasına benzeyen bu isim kısaltması tevhid inancını zedeleyici bir mahiyet taşımaz.

Bu isimlerden bazıları şunlardır:

1. Allah Subhânehu ve Teâlâ'ya has olan isimleri vermek, haramdır. Örneğin el-Hâlık (yaratıcı), el-Kuddûs gibi... Ya da Allah Subhânehu ve Teâlâ'dan başkasına lâayık olmayan isimleri vermek. Örneğin Meliku'l-Mulûk (Mülklerin Hâkimi/Şahin şah) gibi...

Bu konuda âlimler arasında görüş birliği vardır. İbn-i Kayyim - Allah ona rahmet etsin-, Allah Teâlâ'ya has olan isimleri şöyle zikretmiştir: "Allah, er-Rahmân, el-Hakem, el-Ehad, es-Samed, el-Hâlık, er-Râzık, el-Cebbâr, el-Mutekebbir, el-Evvel, el-Âhir, el-Bâtın, Allâmu'l-Ğuyûb". (*Tuhfetu'l-Mevdûd*; s: 98).

Meliku'l-Mulûk (Mülklerin Hâkimi) gibi Allah Subhânehu ve Teâlâ'ya has olan isimleri vermenin haram olduğunu gösteren delillerden birisi şudur: Buhari ve Müslim'in, Ebu Hureyre(r.a)'den rivâyet ettiği hadiste -hadisin lafzı, Buhârî'dedir- Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: "*Kıyâmet günü Allah katında isimlerin en çirkini (en günah olanı/en yalancısı); bir kimsenin mülklerin sahibi diye adlandırılmasıdır.*" (*Buhârî; hadis no: 2606*).

Müslim'in rivâyet ettiği hadisin lafzı ise şöyledir: "*Kıyâmet günü Allah'ın en çok buğzettiği kimse, O'na en çirkin gelen ve en şiddetlisi; (dünyada kendisini) mülklerin sahibi diye adlandıran kimsedir. Oysa Allah'tan başka melik/hâkim yoktur.*" (*Müslim; hadis no: 2143*).

Allah'ı Teâlâ ile başkası arasında müşterek olan isimlere gelince, bu isimleri vermek, câizdir.Örneğin Alî, Latîf ve Bedîi gibi...

el-Haskefi şöyle demiştir: "Bizim hakkımızda murad edilen (kastedilen), Allah'ı Teâlâ'nın hakkında murad edilenden başkadır."

2. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den başkasına lâıyk olmayan isimleri vermek, haramdır.Örneğin Seyyidu Veleđî Âdem (Âdem oğlunun efendisi), Seyyidu'n-Nâs (İnsanların efendisi) ve Seyyidu'l-Kull (Herkesin efendisi) gibi...

Zirâ bu isimler -Hanbelîlerin de belirttikleri gibi-, ancak Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e lâıktır.

3. Allah Subhânehu ve Teâlâ'dan başkasına kul (abd) kelimesini izâfe ederek isim vermek, haramdır.Örneğin Abdul-Uzza (Uzza'nın kulu), Abdul-Kâbe (Kâbe'nin kulu), Abdu'd-Dâr (Evin kulu), Abdu Ali (Ali'nin kulu), Abdu'l-Huseyn (Hüseyin'in kulu), Abdu'l-Mesîh (Mesih'in kulu) veya Abdu Fulân (Falancanın kulu) gibi...(*İbn-i Âbidîn Hâşiyesi*; c: 5, s: 268. *Muğnî'l-Muhtac*; c: 4, s: 295. *Tuhfetu'l-Muhtac*; c: 10, s: 373. *Keşşâfu'l-Kınâ*; c: 3, s: 27. *Tuhfetu'l-Mevdûd*; s: 90).

Allah Subhânehu ve Teâlâ'dan başkasına abd kelimesini izâfe etmenin haram olduğunu gösteren delil şudur: İbn-i Ebî Şeybe'nin, Yezîd b. el-Mikdâm b. Şureyh, o babasından, o dedesi Hâni b. Yezîd'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiğine göre o şöyle demiştir: "**Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in huzuruna bir topluluk geldi.**

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-, onlardan birisinin kendilerinden birisine: Abdul-Hacer (Taşın kulu) diye isimlendirdiklerini (çağırdıklarını) işitti. Bunun üzerine Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- ona şöyle buyurdu:- Senin adın nedir?

Adam:-Abdul-Hacer, diye cevap verdi.

Bunun üzerine Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- ona şöyle buyurdu:- Sen, ancak Abdullah'sın (Allah'ın kulusun)." (el-Mevsûatu'l-Fıkhiyye; c: 11, s: 335).

4. Allah'ı Teâlâ'nın dışında ibâdet edilen putların isimlerini vermek, haramdır.

5. İblis ve Hınzeb gibi şeytanların isimlerini vermek, haramdır.

Nitekim bu isim verilen kimsenin isminin değiştirilmesi konusunda Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetinde bazı hadisler gelmiştir.

MEKRUH ADLAR – İSİMLER

İslam âlimleri, dinen mekruh sayılan (Müslümanlıkta, dince yasaklanmamış olmakla birlikte yapılmaması istenen) isimler olduğunu vurgulamaktadırlar. Bu isimlere örnek olarak; - Resul, Nebi, Cebrail, Azrail, Mikail ve İsrail isimleri gösterilir; bu isimlerin konulmaması önerilir.

- Samet - Samed; Allah'ın 99 isminden birisi olan Samed (Samet) isminin anlamı hiç kimseye muhtaç olmayan demektir. Yalnızca Allah'a mahsus olan bu sıfatın bebeğe konulmasının uygun olmadığı belirtilir.

- Julide; Julide ismi Farsça 'da dağınık anlamına gelmektedir.

- İrem; Cennet bahçesi olarak bilinen İrem isminin gerçekte, Allah'ın gazabına uğrayan sahte cennet olduğu ifade edilir.

- Bade; İçki anlamına gelmektedir.

- Alara, Rosa, İlayda; isimlerinin gayri Müslim isimler olması dolayısıyla dinen bebelere verilmesi uygun görülmemektedir.

Bunun dışında anlamları kötü olan anlamsız şeylerin bebelere isim olarak verilmesi de uygun görülmemektedir.

Mekruh olan isimlere gelince, bu isimleri şöyle sınıflandırmak mümkündür:

1. Anlam ve lafızları veya ikisinden birisi, kalplerin nefret ettiği isimleri vermek, mekruhtur. Çünkü bunlar, -güzel isimler seçmeyi emreden Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetine aykırı olmasını bir tarafa bırakın, sahipleriyle alay edilmesine yol açar, onları mahcup duruma düşürür ve hayatlarını etkiler.

2. Şehvî duyguları çağrıştıran isimleri vermek, mekruhtur. Kız çocuklarının isimlerinde buna çokça rastlanmaktadır. Örneğin Fâtın (etkileyici/büyüleyici/tatlı) ve Miğnâc (cilveli, flört eden) gibi...

3. Fâsık ve fâcîr artistlerin, sanatçıların, çalgıcıların ve boş faydasız oyunlarla tiyatro sahnelerinde oynayan tiyatrocuların isimlerini bilerek vermek.

Îmân izzetinden soyutlanmış bazı nefislerin alametlerinden birisi de, bu kimselerin, sahnede soyunmuş kadınları gördüklerinde çocuklarına hemen onların isimlerini vermeleridir. Günümüzde nüfus idâresinde, yeni doğan çocukların kayıtlarını gören kimse, söylediklerimizin doğru olduğunu görecektir. Bu durumu yalnızca Allah'a şikâyet ederiz.

4. Günah ve masiyet anlamları ifâde eden isimler vermek, mekruhtur.

5. Firavunların ve diktatörlerin isimlerini vermek, mekruhtur.

6. Kâfirlere has olan yabancı isimleri vermek, mekruhtur.

Dîni ile mutmain olan bir Müslüman, bu isimlerden uzak durur, onlardan kaçır ve bu isimlerin etrafında dolaşıp durmaz. Zamanımızda bu isimlerin fitnesi, büyük olmuştur. Avrupa ve Amerika'dan bir kâfirin ismi alınır hâle gelmiştir. İşte bu, günahın en şiddetlisi ve zilletin en büyük sebeplerindendir. Kâfirleri, onların isimlerini vererek taklit etmek, bir hevâ ve hevese tâbi olmaktan ve akılsızca hareket etmekten ibâret bir davranış için ise, bu büyük bir günahdır. Yok, eğer kâfirlerin isimleri, Müslümanların isimlerinden daha üstün olduğu inancına sahip ise, bu takdirde bu kimse, îmânın temelini sarsan büyük bir tehlike ile karşı karşıyadır. Her iki durumda derhal tövbe etmesi gerekir. Bu isimleri değiştirmek, onlardan tövbe etmenin bir şartıdır.

Günümüzde bazı Müslümanlar, kız çocuklarına Linda (Lynda), Nansi (Nancy) ve Diyana (Diana) isimlerini vermektedirler. Bu isimleri Müslüman çocuğuna koyması caiz değildir.

7. Tiksindirici ve iğrenç sıfatlarla bilinen hayvanların isimlerini vermek, mekruhtur. Örneğin köpek, eşek, teke ve buna benzer isimler gibi...

8. Her türlü isim, mastar veya sıfatı, dîn ve İslâm lafızlarına izâfe ederek vermek, mekruhtur. Çünkü bu, isim verilen kimseyi tezkiye etmek demektir.

Örneğin Nuriddin (Nureddin: İslâm'ın nuru), Ziyâuddin (Ziyâeddin: Dînin ışığı), Seyfulislâm (İslâm'ın kılıcı) ve Nurulislâm (İslâmın nuru) gibi...

Kendisine bu isimler verilen kişiler, büyüdüklerinde isimlerinin tam tersi olabilirler. Böylelikle Müslümanların başlarına belâ olurlar. Nitekim İslâm düşmanı olduğu halde ismi Nâsiruddin olan nice kimseler vardır. Din ve İslâm lafzının konumunun büyüklüğü sebebiyle bunlara izâfe edilerek verilen isimler, içi yalan olan boş bir iddiâdır. Bunun içindir ki bazı âlimler, bu isimleri vermenin haram olduğunu belirtmişlerdir. Fakat âlimlerin çoğunluğu mekruhtur, demişlerdir. Çünkü bu isimlerden kimisi, verilmesi câiz olmayan gerçek dışı anlamlar içeren isimleri çağrıştırmaktadır.

Bu isimlerden kimisi iki yönden yasak olabilir. Örneğin Şihâbuddin (Şihâbeddin: Dînin ateşi), Şihâb: Ateşten bir şuledir. Üstelik bu şule, dîn kelimesine izâfe edilmiş!

Günümüzde durum öyle bir hale gelmiştir ki bazı kimseler, Zehebuddîn (Dînin altını), Elmasuddîn (Dînin elması) isimlerini vermişlerdir.

Hatta bazı kimseler, Cehennem, Rek'ateyn (İki rekât), Sâcid (Secde eden), Râkî' (Rükû eden) ve Zâkir (Zikreden) isimlerini vermişlerdir.

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- kendisine "Muhyiddîn: Dîni ihyâ eden" lakabı verilmesini çirkin göürdü.

9. Bazı âlimler, meleklerin isimlerini vermeyi mekruh görmüşlerdir. Meleklerin isimlerini kadınlara vermeye gelince, bu haramdır. Çünkü bu olayda, meleklerin, Allah'ın kızları olduğuna inanan müşriklere benzeme vardır. Allah'ı Teâlâ müşriklerin söylediklerinden münezzehtir.

10. Bazı âlimler, Kur'an-ı Kerim sûrelerinin isimlerini vermeyi mekruh görmüşlerdir. Örneğin Tâhâ, Yâsîn ve Hâmîm gibi...

11. Tezkiye anlamı ifâde eden isimleri vermek, mekruhtur. Örneğin Berra, Takiyy ve Âbid gibi...

Bu konuda daha detaylı bilgi için İbn-i Kayyim'in "Tuhfetul-Mevdûd" adlı kitabı ile Bekr Ebu Zeyd'in "Tuhfetul-Mevlûd" adlı kitabına bakılabilir.

Kötü Anlamli veya Anlamı Yanlış Bilinen İsimler

Bebeklerine Kur'an-ı Kerim'de geçen isimlerden koymak isteyen anne babalar, bazen çocuklarına verecekleri isimlerin ne anlama geldiğini bilmezler ya da yanlış bilirler. Uzmanlar ailelerin bebeklerine verecekleri kötü anlamlı isimlerin olumsuz etkilerine maruz kalmamaları için kız ya da erkek bebeğe ad koyarken çok dikkatli olmaları gerektiğinin altını çizerek. İşte kötü anlama ya da anlamı yanlış bilinen isimlerden birkaçı...

- **Aleyna;** ismi her ne kadar Kur'an-ı Kerim'de geçse de İslam âlimleri tarafından anlamı olmayan bir isim olarak tabir edilir. Aleyna isminin anlamı olarak; "bize ait olan, bizim üzerimize anlamına geldiği belirtilmektedir. Aleyna'nın geçtiği ayet: İnne aleynâ lel hudâ şeklindedir ve Türkçe 'de anlamı: "Şüphesiz, bize ait olan, yol göstermektir." olduğu belirtilir. Aleyna'nın internette yer alan manaları ise "esenlik, Allah'ın iyi kulları" dır. Mesela Kur'an'da Aleyna kelimesi, "Vema Aleyna illel'belâğ" (bizim üzerimize, tebliğden başka bir görev yoktur.) Âyetinde "üzerimize" anlamında kullanılıyor. Aleyna'yı cümle içindeki yerinden çekip birine isim olarak verdiğinizde, çocuğunuzun adının manası "üzeri, üzerine" oluyor ki bu da bir anlam taşımayan niteliksiz bir isim halini alıyor.

- **Asiye isminin Anlamı;** Asiye başka, Âsiye başkadır. Asi, uygun, elverişli demektir. Âsi, isyan eden demektir. İslam harfleriyle yazılışları da farklıdır. Asiye, Firavun'un hanımı olan Hazret-i Asiye'nin ismidir. Uygun, elverişli anlamına geldiği gibi direk, hüznülü kadın anlamına da gelir. Âsiye ise, isyan eden anlamındadır. Bu bakımdan Asiye ismini değiştirmek gerekmez.

- **Belinay;** Belinay ismi de İslam Âlimleri tarafından konulması uygun olmadığı belirtilen isimlerden birisi olarak ifade edilir. İnternette pek çok sitede "Peygamber Çiçeği" anlamında yer alan Belinay isminin hem "Peygamber Çiçeği" anlamına gelmediği hem de Kuran-ı Kerim'de yer almayan kız bebek isimleri arasında yer aldığı söylenir. Eski bir kelime olduğu belirtilen Belinay isminin bilinen anlamı yerine; 'belinmek', 'bölünmek' anlamına geldiği, bu nedenle Belinay da 'belinen ay, bölünen ay, ay gibi belin, ay gibi bölün' anlamları taşıdığı ifade edilir.

Kezban, Farisi Kedbanudan gelmiştir. Ev kadını veya vekilharç kadın demektir. Vekilharç ise, bir sarayın, alışveriş işlerini yapan kimse demektir. Her ne kadar Arabide yalancı manasına gelirse de, Farsçadan geldiği için değiştirilmesi gerekmez.

Kâfir ismi koymaktan da kaçınmalıdır! İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki: Bir Müslümanın, bir kâfir ismini almaktan, korkunç aslanlardan kaçmaktan daha çok kaçması gerekir. Bu isimler ve onların sahipleri, Allah'ı Teâlâ'nın düşmanlarıdır. Hadis-i şerifte, (Kötü zan altında kalınacak yerlerden kaçınız) buyuruldu. Dinsizlik alameti olan ve bu zannı uyandıran isimleri koymaktan kaçınmak gerekir.

Konmasında Sakınca Olabilecek İsimler

- **Ecrin**; son yıllarda oldukça popüler olan kız bebek isimleri arasında olan Ecrin isminin anlamının çoğu yerde 'Allah'ın hediyesi' olarak geçtiği belirtilir. Fakat Ecrin'in isminin gerçek anlamının 'Allah'ın hediyesi' değildir. Kökeni Arapça olan 'ecr' kelimesinden türeyerek Ecr 'ücur, ücret' anlamına geldiği belirtilir.

- **Eflal**; internette "Cennetteki bir meyve ağacı" olarak yazan Eflal isminin anlamının kesinlikle yanlış olduğu. Eflal isminin "Yara, zarar, bozukluk" anlamına geldiği belirtilir.

- **Eflin**; "Cennet kapısı" anlamına geldiği yazılan Eflin ismi gerçekte Farsça Efl 'Gurub etmek, batmak' anlamında olduğu belirtilir.

- **Efnan**; anlamı 'Cennetteki güzel gözlü kız' olarak belirtilen Efnan isminin gerçekte olan anlamının Arapça bir kelime olan Afnan'ın Türkçe karşılığı olduğu ifade edilir. Buna göre, Efnan'ın (Afnan'ın) gerçek anlamı 'ince dallar, çeşitler ve şubelerdir.

- **Efra**; İşi gücü olmayan adam. Boş dolaşan kişi, başının saçı tamam olan kimse, Kuruntulu, vesveseli adam olarak tanımlanır. Efra'nın bilinenin aksine Alper Tunga'nın lakabı değil, Efrasiyap Alper Tunga'nın lakabı olduğu belirtilir.

- **Efsa**; Cennet ırmağı manasına geldiği ifade edilen Efsa isminin anlamının bu olmadığı, Cennete dört ırmağın olduğu bunların isimlerinin ise, Tesnim, Selsebil, Kevser ve Kâfur olduğu belirtilir. Efsa isminin Farsça olan afsûn kelimesinden geldiği, Afsûn'un Türkçemize

Efsun olarak geçtiği ve ‘sihir, büyü, hile, hileci, büyücü, sihirbaz ’ anlamları taşıdığı belirtilir.

- **Efsun;** Sihir, büyü, üfürük, Sihirbazların tuzağı, Hile ile yapılan kötü işler anlamına geldiği ve Efsun'un İslamiyet’çe men’edilmiş ve büyük günahlardan sayıldığı şeylerden birisi olduğu belirtilir.

- **Elvin;** isminin anlamı renkler, gökkuşağının renkleri, rengârenk, renkli anlamına geldiği, Elvin isminin internette geçen anlamının Cennet çiçeği olduğu ve bu anlamın doğru olmadığı belirtilir.

- **Ikra;** ‘Oku’ diye emretmek, selam göndermek, kiraya vermek anlamına gelir.

- **Lara;** Latin mitojisinde adı geçen ölüm perisidir. Sır tutamadığı için dili kesilmiştir.

- **Kayra;** isminin eski Türk mitolojisinde ‘tanrı’ anlamına geldiği ifade edilir. Allah’tan başka ilah olmadığı için çocuğa tanrı ismi konulmaması gerektiği belirtilir.

- **Merza;** Anlamı ‘Meleklerin Kraliçesi’dir. Fakat Merza ‘mariz’ kelimesinden gelir ve ‘hastalıklar, illetler, hastalar’ anlamına gelir!

- **Minel;** ‘Cennetteki inci tanesi anlamında kullanılan Minel isminin manasının tamamen uydurulmuş olduğu aslında Kuran-i Kerim’de geçmesine rağmen tek başına hiç bir ifade etmediği ifade edilir.

- **Nilda;** son dönemlerde uzmanların hakkında en çok soru aldığı isimlerden birisi olarak belirtilen Nilda isminin anlamı internette bazı sitelerde ‘Cennet kapısındaki meleklerden birinin adı’ olarak belirtilmesine rağmen, Nilda isminin İspanyol/İtalyan kökenli bir isim olduğu ve ‘savaşa hazır olan kadın, kadın asker’ gibi anlamları taşıdığı belirtilir.

- **Nira;** İbranice bir isim ve ‘dokuma tezgâhı’ anlamına geldiği belirtilir. İnternette ancak rüyada karşılaşılabilen nadide güzel olduğu ama bunun yanlış olduğu söylenir.

- **Sanem;** Kâfirlerin, önünde ibadet ettikleri heykel, put, Çok güzel olan anlamına gelmektedir. Sanem ismi de Dinen caiz olmayan isimler arasında yer alır.

- **Selcen;** İnternette ‘Cennetteki kuş ve çiçek ismi’ olarak geçen Selcen isminin gerçek anlamının fakat bu anlamının ‘ruhu güçlü, kuvvetli olan’ olduğu belirtilir.

- **Sidelya;** Cennette açan çiçek anlamına geldiği belirtilen ismin, Kuran’da geçmeyen bir isim olduğu ve Latince kökenli ‘yıldız çiçeği’ anlamına geldiği belirtilir.

- **Sude;** Ezilmiş, dövülmüş, sürülmüş, Terleyen, Boyalı, sürmeli anlamına gelmektedir.

- **Suden;** Peygamber efendimizin Cennetteki en çok sevdiği ağaç’ olduğu belirtilen Suden isminin bu anlama gelmediği ve Kuran’da ‘başboş, sorumsuz’ anlamında geçtiği ifade ediliyor.

- **Talya;** doğrusu Thalia olan ismin manası, Yunan mitolojisinde bir tanrıçadır. Talya’nın hem başka bir dinin tanrıçası olmasından dolayı hem de Allah’ın tek olduğunu inkâr ettiği için, İslam’a uygun olmayan bir isim olarak nitelendirilir. (Talya Talia ismiyle aynı anlama gelmez)

- **Tuana;** ismin anlamının ‘Cennet bahçesine düşen ilk yağmur damlası’ olarak sanıldığı, fakat Tuana isminin Arapça kökenli bir isim olmadığı için Kuran’da geçmediği ve cennet ile ilgili herhangi bir anlam taşıyamadığı ifade edilir.

Peygamber Efendimizin Koyulmasını Yasakladığı İsimler

- **Sanem:** (Senem) ; Put, çok güzel kadın anlamına gelmektedir. Peygamberimizin yasaklamış olduğu isimlerdendir.

- **Samed:** Yüce Allah’ın 99 isimleri tek başına isim olarak kullanılmasını yasaklamıştır. Samed yerine Abdussamed şeklinde kullanılabilir yalnızca (Abdulkadir, Abdurrahim vs)

- **Süveyda:** Kalbin ortasında var kabul edilen siyah nokta. Tohumun ortasında bulunan tanecik, Kalpteki gizli günah, anlamları taşımasından dolayı isim olarak kullanılmasının uygun olmadığı belirtilir.

Peygamberimiz(s.a.v) anlamı güzel olmayan, cehennemi çağrıştıran bazı isimleri de çocuklar konmasını yasakladığı rivayet edilir. Bu isimler;

- **Alev:** Cehennemi çağrıştıran bu ve benzeri isimleri de yasaklamıştır. Örneğin; ateş, kırmızı, sarı, alev

- **Abdulese;** Arslan'ın kulu, Peygamberimizin yasakladığı bir isimdir.

- **Kezban;** Yalancı

EFENDİMİZ KÖTÜ MANAYA GELEN İSİMLERİ DEĞİŞTİRİRDİ

Hız. Peygamber, putperestliği andıran ve İslâm âdâbına uymayan adların değiştirilmesini tavsiye etmiş, kendisi de “ısyankâr” anlamına gelen Âsiye (عاصية) adındaki bir kızın ismini Cemîle, “elem, keder” anlamına gelen Hazn adlı bir sahâbînin adını da Münzir olarak değiştirmiştir. Peygamber’in hanımlarından olan Zeyneb’in ve ayrıca Ümmü Seleme’nin kızı Zeyneb’in adları Berre idi. Resûlullah “cömert, dürüst, itaatkâr” demek olan bu ismin bir insanın kendini tezkiyesi anlamına geldiğini söyleyerek onlara Zeyneb adını vermiştir. Ayrıca Firavun, Karûn gibi zalimlerin adlarını almayı da menetmiştir. Tâhâ, Yâsin gibi bazı sûrelerin başında bulunan harfleri isim olarak kullanmak da hoş karşılanmamıştır.

Hız. Peygamber’in bazı isimleri umulan iyiliklere işaret sayması sebebiyle olmalıdır ki Türk toplumunda çocuğu yaşamayan bazı aileler son doğan çocuklarına Yaşar, Dursun, çok çocuğu olanlar sonuncusuna Yeter, Songül, yalnız kız çocuklarına sahip olanlar da Döndü, Döne gibi adlar koyarak tefe’ül etmişler ve bu mânaların çocuklarında gerçekleşmesini arzulamışlardır. Bunda herhangi bir mahzur görülmemiştir.

Bir Hadis-i şerif’inde “*Sizler kıyamet günü isimlerinizle ve babalarınızın isimleriyle çağrılacaksınız. Öyleyse isimlerinizi güzel yapın.*” (Ebu Davud, Edeb 69) buyuran Peygamberimiz(s.a.v), çocuklara isim koyma konusunda çok titiz davranırdı. Bununla birlikte

Rasulullah (s.a.v) sadece çocukların değil, büyük insanların ismiyle dahi ilgilenirdi.

Peygamber Efendimiz, kötü mânâya gelen yabancı isimleri iyi mânâya gelen Müslüman isimleriyle değiştirme örnekleri vermiştir. Mesela (Uzza putun kulu) manasına gelen (abdu'l-uzza)'yı, Allah'ın kulu manasına gelen (Abdullah) ile değiştirmiştir. Ateş parçası manasına gelen (cemre)'yi, güzel kız manasına gelen (cemile) ile, Harp ismini de Hasan'la düzeltti.

- **Berre/Berra;** Peygamber Efendimiz 'in, güzel manalı olan bazı isimleri daha güzeliyle değiştirdiği rivayet edilmektedir. Bu isimlerden birisinin de Berre / Berra olduğu belirtilir. “iyi insan, kusursuz kimse, günahsız” anlamına gelen Berre/Berra isminin Peygamber Efendimiz tarafından Zeynep ismine çevrildiği rivayet edilir. Konuyla ilgili olarak bu ismi taşıyan kişilerin zihninde, kendini beğenme gibi bir mana oluşabileceğini, bu nedenle de bu ismi taşıyan kişinin karakterini olumsuz yönde etkileyebileceği ifade edilir.

- **Bekir;** ismi ‘deve yavrusu’ anlamına gelmektedir. Bekir isminin Hz. Ebubekir’den dolayı konulduğu ancak Hz. Ebubekir’in esas ismi Abdullah olduğu, Ebubekir’in ise lakabı olduğu ifade edilir.

- **Buğlem;** isminin anlamı cenneti müjdeleyen melek olarak geçmektedir. Buğlem isminin gerçekteki anlamının eski bir kıvılcıklı dilinde ‘bereket yüklü bulut’ olduğu ifade edilir.

- **Cemre;** ateş parçası manasına gelen Cemre isminin de Peygamber Efendimiz tarafından Cemile ismiyle değiştirilmiş olduğu rivayet edilir.

- **Ceylin;** pek çok yerde ‘Cennet kapısı’ olarak belirtilen Ceylin isminin Kuran-ı-Kerim’de geçmeyen ve ‘Cennet kapısı’ anlamına gelmeyen bir isim olduğu belirtilir. Cennetin sekiz kapısı olduğu, bu kapıların isimlerinin de; Salat, Cihad, Reyyan, Sadaka, Hac, Af, Eymen ve Zikir-İlim kapısı olduğu ifade edilir. Ceylin isminin İngiliz bir isim olan Jaylin’in Türkçeleştirilmiş hali olduğu, Jaylin ‘sakin’ manasına gelen bir isim olduğu belirtilir.

Çocuğa Konulmaması Tavsiye Edilen İsimler

Resulullah'ın isim konusundaki hassasiyetini daha iyi anlamak için şu hadis-i şerifi de görmek lazım. Yahya bin Said (r.a.) anlatıyor:

Hz. Peygamber bol sütü bir deve hakkında:“Bunu kim sağlayacak?” diye sordu. Bir adam ayağa kalkmıştı ki, Rasulullah (sav) adama:“İsmin ne?” diye sordu.

Adam:“Mürre (acı)” diyince ona “Otur!..” dedi.

Hz. Peygamber (sav) tekrar:“Bunu kim sağlayacak?” diye sordu. Bir başkası ayağa kalktı, ben sağlayacağım diyecekti.

Hz. Peygamber (sav) ona da:“İsmin ne?” diye sordu.

Adam:“Harb” diyince, ona da: “Otur!..” dedi.

Rasulullah (sav):“Bu deveyi bize kim sağlayacak?” diye sormaya devam etti. Bir adam daha kalktı. Ona da ismini sordu.

O da:“Ya’iş” (yaşıyor) cevabını alınca ona,“Sen sağ” dedi. (Muvatta, İsti’zan 24) (sorularlailâmiyet)

İsimleri bozarak kullanmak doğru değil

Halkımız arasında isimler mevzuunda yapılan yanlış bir hareket daha var. İsimleri kısaltacağız diye bozuyor ve anlamsız isimlerle birbirimize sesleniyoruz. Mesela Abdullah’a Apo, İbrahim’e İbo, Zeynep’e Zeyno, Mustafa’ya Musti, Canan’a Cano gibi.. Bu da esasen doğru olmayan bir isimlendirmedir.

KUR’ÂN’DA GEÇEN İSİMLERDEN BAZILARI

Abd: Erkek ismi olarak kullanır. Abd İsminin Anlamı: Kul; Köle, Hizmetçi, İtaat Edici; Genellikle Allah’ın isimleri ile birleşerek “Allah’ın Kulu” manasında kullanılır: Abdullah, Abdurrahman, Abdulkadir gibi.

Adil (Âdil): Erkek ismi olarak kullanır.Adil İsminin Anlamı: Adaletli, Hakkını Veren, Adaletli Davranan; Doğru, Doğruluktan Ayrılmayan, Dürüst, Mert; Hakkı, Hakka Uygun; Eşit, Eş, Müsavi; Allah’ın Emirlerini Hakkıyla Uygulayan, Hz. Ömer’in Lakabı.

Adile (Âdile): Kız ismi olarak kullanır.Adile İsminin Anlamı: Adaletli, Hakkını Veren; Doğru, Doğruluktan Ayrılmayan, Doğruluk Gösteren, Dürüst; Hakkı, Hakka Uygun.

Ahsen: Erkek ve Kız ismi olarak kullanılır.Ahsen İsmi'nin Anlamı: En Güzel, Çok Güzel, Daha Güzel; Ahsen-i Takvim: En Güzel Şekil, İnsanın Yaratıldığı Şekil.

Akif (Âkif): Erkek ismi olarak kullanılır.Akif İsmi'nin Anlamı: İbadet Eden, İbadetle Uğraşan, Abid, Dindar; Allah'a Yönelen, Dünyalık Sıkıntılardan Sıyrılıp Kendini İbadete Veren, İtikafa Giren; Birşeyde Sebat Eden, Kararlı, Direnen; Mehmed Akif Ersoy: Ünlü Şair, İstiklal Marşı'nın Müellifi.

Akife (Âkife): Kız ismi olarak kullanılır.Akife İsmi'nin Anlamı: İbadet Eden, İbadetle Uğraşan, Abid, Dindar; Allah'a Yönelen; Birşey Üzerinde Azimle Duran, Sebatlı, Kararlı, Titiz.

Asiye: Kız ismi olarak kullanılır.Asiye İsmi'nin Anlamı: Direk, Sütun, Kolon; Üzüntülü, Kederli, Acılı (Kadın); Firavun'un İman Eden Eşi, Hz. Musa'yı Nil'den Alıp Yetiştiren ve Sonra Ona İman Eden Kahraman Kadın; Kuran Tarafından Örnek Kadın Olarak Gösterilen Saygın Kişilik (Kısa a ile Asiye şeklinde söylenir.

Behçet: Erkek ismi olarak kullanılır.Behçet İsmi'nin Anlamı: Sevinç, Neşe; Güzellik, Hoşluk; Şirinlik, Güler yüzlülük.

Behiç: Erkek ismi olarak kullanılır.Behiç İsmi'nin Anlamı: Şen, Neşeli, Güler yüzlü, Güleç

Behice (Behîce): Kız ismi olarak kullanılır.Behice İsmi'nin Anlamı: Güzel, Güler yüzlü, Güleç; Şen, Şirin, Neşeli.

Burhan: Erkek ismi olarak kullanılır.Burhan İsmi'nin Anlamı: Belge, Kanıt, Delil, İspat, Hüccet; Doğruyu Yanlıştan, Hakkı Batıldan, İyiyi Kötüden Ayırmak İçin Kullanılan Delil; İlahi Aydınlik, Hz. Muhammed, Kuran, İslam.

Cebrail (Cebîrîl): Erkek ismi olarak kullanılır.Cebrail İsmi'nin Anlamı: Hz. Cebrail: Vahiy Meleği, Ruhul Kudüs (Kutsal Ruh), Dört Büyük Melekten Biri.

Celal (Celâl): Erkek ismi olarak kullanılır.

Celal İsmi'nin Anlamı: Yücelik, Ululuk, Haşmet, Heybet, Büyüklük; Değer, Şan.

Cennet: Kız ismi olarak kullanılır.Cennet İsminin Anlamı: Ahiretteki Mutluluk Yurdu, Sonsuz Mutluluk Yeri, Öldükten Sonra İyilerin ve Günahsızların Gideceği Yer, Uçmak; Bahçe, Çok Güzel Yer.

Cevat: Erkek ismi olarak kullanılır.Cevat İsminin Anlamı: Cömert, Eliaçık, Bağışsever, Hayırsever.

Cuma (Cumâ): Erkek ismi olarak kullanılır. Cuma İsminin Anlamı: Toplanma, Biraraya Gelme; Cuma Günü, Perşembe'den Sonraki Gün, Haftanın Beşinci Günü; Müslümanların Kutsal Günü, Haftalık Bayram; Cuma Günü Kılınan Öğle Namazı; Kuran'ın 62. Suresi; Cuma Gecesi veya Cuma Günü Doğan.

Fecir: Kız ismi olarak kullanılır.Fecir İsminin Anlamı: Tan, Sabah Aydınlığı, Gündoğumu, Tanyerinin Ağarması; Kuran'ın 89. Suresi.

Firdevs: Kız ismi olarak kullanılır.Firdevs İsminin Anlamı: Cennet, Cennet'in En Yüksek Derecelerinden Biri, Altıncı Cennet, Cennet Bahçesi, Mutluluk Ülkesi; Bahçe, Bostan.

Furkan: Erkek İsmi Olarak Kullanılır.Furkan İsminin Anlamı: Hak ile Batılı Ayıran, İyi ile Kötü ve Doğru ile Yanlış Arasındaki Farkı Gösteren; Kuran, Kuran-ı Kerim; Kuran'ın 25. Suresi.

BİBLİYPOĞRAFYA:(*el-Muvaffa'*, “İsti'zân”, 24.İbn Hişâm, *es-Sîre*², I, 166.İbn Sa'd, *et-Tabakât*, I, 103, 302.*Müsned*, II, 50; IV, 330, 345; V, 194; VI, 9, 391, 396.Buhârî, “Edeb”, 105-107, 109, “Menâkıb”, 17.Müslim, “Âdâb”, 1, 2, 3, 4, “Fezâ'il”, 124-125.İbn Mâce, “Edeb”, 30.Ebû Dâvûd, “Cenâ'iz”, 24, “Libâs”, 4, “Edeb”, 61.Tirmizî, “Eđâhî”, 16, “Libâs”, 4, “Zühd”, 42.İbn Düreyd, *el-İştikâk*, s. 3-7.Kâsânî, *Bedâ'i'u's-şanâ'i'*, Beyrut 1402/1982, I, 302.İbn Kudâme, *el-Muğnî*, Beyrut 1392-93/1972-73, III, 587.İbn Kayyim, *Tuhfetü'l-mevdûd bi-ahkâmî'l-mevlûd*, Beyrut 1403/1983, s. 11, 15, 66, 69, 70, 75.*Dede Korkut Kitabı* (nşr. Muharrem Ergin), Ankara 1958, I, 83, 118, 120.Şevkânî, *Neylû'l-evfâr*, V, 155.Hüseyin el-Cisr, *Risâle-i Hamîdiyye* (trc. Manastırlı İsmail Hakkı), İstanbul, ts. (Bahar Yayınları), s. 584-585.Bahaeddin Ögel, *Türk Mitolojisi*, Ankara 1971, I, 158, 235, 238, 316-318.T. İzutsu, *Kur'an'da Allah ve İnsan* (trc. Süleyman Ateş), Ankara 1975, s. 89.Saîd Seyyid Ubâde, *Edebü't-tesmiye fî'l-beyânî'n-nebevî*, Mekke 1402/1983, s. 55-90.Erol Özbilgen, “İslâm Kültüründe İsim Müessesesi”, *İlim ve Sanat*, sy. 10, İstanbul 1986, s. 76.

ÖRNEK ERKEK İSİMLERİ

Âbidin : İbadet edenler kulluk yapanlar.
Adnan : Üstün insan.
Affan : Çirkin şeylerden kaçınan, iffetli, namuslu.
Âgah : Bilgili, basiretli, haberdar, uyanık.
Âhi : Arkadaş, dost, cömert, yiğit.
Ahmed : Çok övülmüş, beğenilmiş.
Alican : Cana yakın, kanı sıcak, candan.
Âlişan : Şan ve şerefi yüce olan.
Ališir : Aslan Ali.
Alpaslan : Korkusuz, yiğit, güçlü, kuvvetli.
Alper : Cesur asker, yiğit asker.
Alperen : Hem din adamı hem komutan olan yiğit.
Altumur : Demirin korlaşmış kırmızı hali.
Âmir : İmâr eden.
Ammâr : Bir yeri bakımlı hale getiren.
Aşkın : Aşmış, ileri, üstün, seçkin.
Ata : Baba, dede, yaşlı, tecrübeli, bilgili.
Atalay : Tanınmış, ünlü.
Atâullah : Allah'ın hediyesi, ihsanı, lütfu.
Avşar : İşi hemen yapan.
Aykan : Kanı parlak ve canlı.
Aykut : Armağan, mükafat, ödül.
Aytekin : Ay gibi tek ve biricik olan, çok değerli.
Ayvaz : Koca, eş.

B

Babacan : Cana yakın, güvenilir, anlayışlı.
Baha : Değer, kıymet, zariflik, üstünlük.
Bahadır : Yiğit, cesur, kahraman.
Battal : Kahraman, cesur, çok büyük.
Batu : Güçlü, kudretli.
Bedir : Dolunay. Ayın ondördü gibi güzel.
Behcet : Sevinç, güler yüzlü, şirin.
Behlül : Çok gülen, hayır sahibi, cömert.

Behnan : İyi huylu, güler yüzlü, herkesçe sevilen.
Behram : Merih yıldızı.
Behzat : Soyu güzel, doğuştan asil.
Bekir : İlk çocuk. Genç, taze.
Bektaş : Akran, eş.
Bera : Fazilet, meziyet sahibi.
Berkan : Şakıyan, parıldayan.
Berkın : Güçlü, sağlam.
Beşer : İnsan.
Beşir : Müjdeleyen. Güler yüzlü.
Bilal : Su.
Bilgehan : Derin bilgi sahibi hakan.
Bişr : Güler yüzlü.
Buğra : Erkek deve, hindi, aslan.
Burak : Peygamber efendimizin Miracda bindiği at.
Burhan : Delil, sağlam delil, hakkı bâtıldan ayıran.
Bülent : Yüksek, yüce, uzun.

C

Cafer : Çay, dere, küçük akarsu.
Câbir : Cebreden, zorlayan, galip gelen.
Can: Ruh. Aziz, sevgili. Gönül.
Candar : Silahlı asker.
Caner : Can dostu.
Canib : Yan, taraf, yön.
Cârullah : Allah'a yakın olan, Allah dostu.
Celâl : Azamet, şeref, kemal ve ikram sahibi.
Çelebi : Efendi, görgülü ve ince insan.
Cem : Hükümdar, şah.
Cemal : Yüz güzelliği
Cemaleddin : Dinin güzeli, dinin cemali.
Cemali : Yüzü güzel olan, güzellik sahibi.
Cenab : Büyük, şerefli
Cerrah : Ameliyat yapan, operatör.
Cevat : Çok cömert, eli açık, çok ihsan eden.

Cevdet : Güzel, kusursuz, cömert, olgun.
Cevheri : Cevher sahibi.
Cezmi : Azimli, kararlı.
Cihad : Din uğrunda düşmanla ve nefsi ile savaşılan.
Cihangir : Cihanın büyük bir bölümünü ele geçiren.
Civan : Genç, taze, delikanlı.
Cihanşah : Dünyanın padişahı.
Cübeyr : Küçük kahraman, küçük yiğit.
Cüneyt : Küçük asker, askercik.

D

Dâhi : Üstün zekalı, son derece zeki, anlayışlı.
Dâi : Dua eden, duacı, hak dine çağıran.
Dânâ : Çok bilen, bilgili.
Daniş : Bilgi, bilme, biliş, ilim.
Danişmend : Bilgili, âlim.
Dâver : Doğru ve insafı olan, âdil hükümdar.
Derviş : Allah için alçak gönüllüğü kabul eden.
Dilhan : İçten, gönülden söyleyen.
Dilaver : Yiğit, yürekli, erkek.
Doğan : Atılğan ve yiğit.
Dülger : Marangoz.

E

Ecehan : Hanların başı.
Ecmel : En güzel, en yakışıklı.
Ecvet : En cömert, varını yoğunu dağıtan. En iyi olan.
Ede : Ata, büyük kardeş, ağabey.
Edhem : Kara donlu, yağız at.
Efe : Batı anadolu yiğidi, zeybek.
Efken : Atıcı, yıkıcı.
Eflah : Tamamiyle kurtulan, en çok talihe kavuşan.
Ekmel : En olgun, mükemmel.
Ekrem : Çok cömert, iyiliksever, keremi lütfu çok olan.
Elvan : Renkli, renk renk.
Emced : Çok şerefli, ve haysiyet sahibi.

Emir : Bir kavmin, şehrin başı, reisi.
Emre : Aşık, dost, abi. Beylerbeyi.
Enes : İnsan.
Engin : Uçsuz bucaksız deniz.
Enver : Çok nurlu, çok ışıklı, çok parlak, çok güzel.
Ercümend : Muhterem, şerefli, itibarlı.
Erdem : Fazilet.
Ergün : Sert başlı, oynak ve hızlı giden at.
Erhan : Yiğit hakan.
Erkam : Rakamlar, isimler.
Erkan : Esaslar, direkler, reisler.
Erkin : Bağımsız hareket eden.
Erman : Arzusu, isteği olan.
Erol: Sözünde duran er.
Ertuğrul : Temiz, yürekli, doğru insan.
Esat : Çok uğurlu ve mutlu.
Esed : Aslan, gazanfer, cesur.
Esved : Siyah, esmer.
Eşref : En çok şerefli, itibarı en çok yüksek olan.
Etem : Kusursuz, noksansız.
Evrar : Baht, büyük yılan.
Eymen : Daha uğurlu, çok talihli, hayırlı. Sağ taraftaki.
Eyüp : Tevbe eden, hatalarına pişman olan.
Ezrak : Mavi, gök renkli. Su gibi saf ve temiz olan.

F

Fazlı : İyilik, fazilet, erdem, lütuf.
Fahreddin : Dinin büyüğü, dinde övülmeye layık.
Fâlih : İsteğine kavuşan, başaran. Çiftçi.
Faris : Yiğit, mert, binici, at yetiştiricisi.
Faruk : Hak ile bâtılı ayıran.
Fasih : Güzel, düzgün ve açık konuşan.
Fatih : Fetheden, zapteden, aşan.
Fatin: Zeki, anlayışlı.
Faysal : Kesin hüküm vereni. Keskin kılıç.

Fazlullah : Allahü teâlânın lütfu. Üstün ve değerli
Feda : Kurban olma, gözden çıkarma.
Fedai : Canını esirgemeyen, can vermeye hazır.
Feramuz : Şanlı, şerefli, ün kazanmış.
Ferauş : Hatırdan çıkan, unutulan.
Ferhan : Sevinçli, neşeli, ferahlı, şen, memnun.
Ferhat : Sevinç, neşe sahibi.
Feridüddin : Dinin en üstünü.
Feridun : Tek, eşi ve benzeri olmayan, kıymetli cevher.
Ferman : Emir. Padişahların tarafından verilen emir.
Ferruh : Uğurlu, mübarek, yüzü nurlu, aydın.
Fettah : Fetheden, her türlü müşkülleri kolaylaştıran.
Feyyâz : Feyz, bereket ve bolluk veren.
Feyzullah : Allahü teâlânın feyzi.
Fuat : Kalb, gönül.
Furkan : İyi ile kötü, doğru ile yanlış arasındaki farkı gösteren.
Fuzuli : Fazla, anlamsız, yersiz.

G

Gazanfer : Yiğit, aslan gibi cesur.
Gazi : Savaşta sağ dönen.
Gevheri : Pırlanta gibi temiz insan.
Gıyas : Yardım eden.
Giray: Kırım hanı.
Gürbüz : Toplu, güçlü dinç erkek.

H

Habbab : Seven, sevgili, dost.
Habil : Yumuşak ve temiz huylu.
Hacib : Kapıcı, kapıcı başı.
Hafî : Güler yüzlü, çok ikramcı, gizli.
Hafid : Torun.
Hakan : Türk hükümdarı.
Hakem : Hüküm veren.
Haki : Hikaye eden, anlatan.
Hakkı : Doğru olan, irfan sahibi, insaflı.

Haldun : Devamlı yaşlanıp ihtiyarlamayan.
Halife : Birinin yerine geçen .
Halil : Dost, sevgili, samimi dost, içten arkadaş.
Haluk : İyi ve güzel huylu, geçim ehli, İslama yakışır.
Hamdullah : Allahü teâlâyâ hamd eden.
Hammâd : Çok hamd eden, çok dua eden.
Hamza : Aslan, heybetli, azametli.
Han : Hakan veya hakana bağlı hükümdar.
Hanefî : İstikamet üzere olan.
Hani : Yumuşaklık ve vakar sahibi.
Hasan : Güzel, iyi, hoş.
Haseki : Hükümdarların hizmetlerine tahsis edilen zat.
Hasibi : Cömert, hayırhah.
Hasin : Kuvvetli, sağlam, muhafaza eden.
Hâtem : Mühür, üstü mühürlü yüzük, en son.
Hattâb : Çok güzel konuşan ve nasihat eden.
Hatip : Hitabeden, güzel söz söyleyen.
Hayali : Hayal eden.
Haydar : Aslan, cesur, yiğit, kahraman.
Hayrani : Hayran olan.
Hayreddin: Dinde hayırlı kimse, dinin hayırlısı.
Haşim : Ezen, parçalayan. Hürmet ve ikram eden.
Haşmet : Heybet ve ihtişam sahibi. Tevazu gösteren.
Hazım : ihtiyatlı, basiretli, gözü açık, hazımlı.
Hızır : Yeşil.
Hicabi : Mahcup, utangaç, hayalı, edepli, terbiyeli, iffetli.
Hilmi : Yumuşak huylu, sabırlı, vakarlı, sakin.
Himmet : Lütfe eden, gayret eden.
Hişam : Haya eden, utanan.
Hud : Büyük, çok hürmet eden.
Hulusi : Halis, saf, samimi, candan, içi temiz.
Hurşid : Güneş.
Huzeyfe : Küçük testici, çömlekçi çırağı.
Hüccet : Senet, vesika, delil.

Hüdâvendigâr : Hükümdar, sultan, âmir, hâkim.
Hüdayî : Hüdânın kulu.
Hümayun : Mübarek, mutlu, padişaha olan.
Hüsameddin : Dinin keskin kılıcı.
Hüseyin : Küçük güzel.
Hüsrev : Padişah, hükümdar, sultan.

İ

İhsan : Hakkından fazlasını veren.
İhvan : Sadık, samimi, candan dost.
İkrime : Kerem sahibi, cömert.
İlhamî : İlham sahibi.
İlker: İlk erkek çocuk.
İmadeddin : Din direği, devleti ayakta tutan.
İmam : Nümune, rehber, önder, başkan.
İnayetullah : Allah'ın lütfu, ihsanı.
İslam : Müslüman, Hakka teslim olan.
İsmâil (İb): Allahü teâlâya çok ibadet eden.
İzzet : Değer, şeref, kudret, hürmet ve ikram sahibi.

K

Kaan: Kağan. Hanların hanı, şahinşah.
Kabil : Kabul eden, önde olan.
Kadem : Ayak, adım.
Kâdir : Tükenmez güç ve kudret sahibi.
Kadîr: Çok güçlü, çok kudretli.
Kadı : Hüküm, karar ve hakimlik.
Kalender : Dünyadan el etek çekip boş dolaşan derviş.
Kamran : İsteğine kavuşmuş, mutlu, bahtiyar.
Kasım: Taksim eden, bahşeden.
Kâzım : Öfkesini, gazabını yenen.
Keleş: Güzel yakışıklı, bahadır.
Kemal : Olgunluk, bilgi ve fazilet sahibi.
Keramet : Kerem, ihsan, evliyada görülen harika.
Kerami : Soylu, şerefli.
Kerem : Asalet, izzet ve şeref sahibi. Cömert, eli açık.

Keremşah : Çok cömert, çok eli açık, çok soylu.
Key : Büyük hükümdar, padişah.
Keşşaf : Keşfeden, sırları çözen, gizlileri açığa çıkaran.
Kılıç: İki yüzü keskin eski bir silah.
Kıymet : Değer, baha, bedel, onur, itibar, makbul oluş.
Kiram : Soyu temiz olanlar, şerefli ve cömert olanlar.
Korkut: Büyük dolu tanesi.
Kuddusi : Mukaddes, ulvi, pak.

L

Levent : Bahriyeli. Boylu poslu, yakışıklı.
Levni : Renkli, boyalı.
Mahdum : Hizmet edilen, evlat.
Mahmud : Övülmüş, medhedilmiş, sena edilmiş.
Mahmur : Sarhoş, uykulu, baygın gözlü.
Murat : İstek, arzu, maksat. Seçilen
Mazhar : Nail olan, şereflen, bir iyiliğe kavuşan.
Memun : Korkusuz, tehlikesiz, sağlam, emin.
Mecdeddin : Dinin büyüğü.
Mecnun : Deli, divâne, delice seven.
Medeni: Şehirli, bilgili ve görgülü.
Mert : Sözü'nün eri, yiğit, bahadır.
Mestan : Mest olmuş, bayılmış.
Metin : Sağlam, dayanıklı.
Mir : Amir, kumandan, bey, vali, hükümdar.
Miraç : Merdiven, yükselen, yükseklere çıkan .
Mirkelam : Kibar konuşan, hoş sohbet, sohbet adamı.
Mirza : Hükümdar soyundan gelen, beyzade.
Misbah : Lamba.
Mithat : Methetme, övme.
Muammer : Uzun ömürlü, ömür süren, yaşayan, talihli.
Muaz : Sığınan, korunan, sarılan.
Muhammed : Yerde ve gökte çok övülen.
Muharrem : Haram kılınmış, dinen yasak edilmiş.
Muhtar : Seçilmiş, seçkin.

Muhterem : Saygıdeğer, sayın, kıymetli, şerefli.
Muhteşem : Göz kamaştıracak büyüklükte veya güzellikte olan.
Muhyiddin : Dini ihya eden.
Muktedi : İktida eden, tâbi olan, uyan.
Muktedir : iktidarlı, gücü yeten.
Muktefi : İktifa eden, izinden takip eden, örnek tutan, birine

uyan.

Muslih : Islah eden, düzelten.
Mustafa : Saf hale getirilmiş, süzölmüş, güzide.
Mutahhar : Temizlenmiş, mübarek.
Mutasım : Günahtan çekinen, eliyle tutan, yapışan.
Muteber : Kadri bilinen, kıymeti takdir edilen.
Mutemed : Kendisine itimat edilen, güvenilen.
Mutlu: Halinden, memnun, mesut, bahtiyar.
Muttalib : Talep eden, isteyen.
Mübarek : Bereketli, feyizli, uğurlu, hayırlı.
Mübeşşir : Müjdeci, hayırlı haber verip sevindiren.
Müjdat : İyi haber, müjdeli haber.
Mükerrem : Şerefli, muhterem, hürmete erişmiş.
Mülayim : Yumuşak huylu, medenice hareket eden.
Mümtaz : İmtiyazlı, üstün tutulmuş, seçkin, seçilmiş.
Müren : Akarsu, nehir, ırmak.
Mürsel : Gönderilmiş, yollanmış, nebi.
Müşir : İşaret eden, yol gösteren, mareşal.
Müzdad : Artmış, çoğalmış, uzun.

N

Nabi : Haberci, haber veren.
Namdar : Meşhur namlı, ünlü, tanınmış.
Nasreddin : Dine yardım eden.
Nebi : Haberci, haber getiren, peygamber.
Necat : Kurtuluşa, selamete eren.
Necati : Kurtulan, felah bulan.
Neccar : Dölger, marangoz, doğramacı.
Necdet : Kahraman, yiğit, efe.

Necih : Başarılı, galip, muzaffer.
Necmi : Yıldız
Nefi : Kazançlı, kârlı.
Nejat : Soy nesil, nesep, tabiat.
Nesimi : Hoş ve mülayim.
Nevzat : Yeni doğmuş çocuk.
Neşet Yetişen, ileri gelen, doğan.
Neşat : Sevinç, neşe, keyif.
Nihat : Tabiat, huy, yaratılış, bünye, karakter.
Nijad : Soy.
Niyazi : Yalvaran, yakaran, dua eden.
Nizam : Düzen, usul, tertip, yol,kaide, sıra, dizi.
Numan : Refah, konfor.
Nuaym : Hayat güzelliği, refah.
Nusret : Yardım, başarı, üstünlük, zafer, galebe, fetih.
Nüzhet : Neşe, sevinç, eğlence, temizlik, ferahlık.

O

Oğuz : Doğru, sağlam, güçlü, genç.
Oğuzhan : Oğuzların hükümdarı.
Okan : Anlayışlı, kavrayışlı.
Oktay : Hiddetli, kızgın, sinirli.
Orhan : Şehrin hakimi.
Osman : Aşere-i mübeşşeredendir.Haya timsali. Yani Cennete girecekleri müjdelenen on kişiden biridir. Üçüncü İslâm halifesidir.
Ozan : Halk şairi, geveze.

Ö

Öktem : Gösterişli, korkusuz, güçlü.
Ömer : Diri, canlı, yaşayan hayat süren.İslamın 2.ci Halifesi.Adaletiyle destanlaşmış,dünyadayken Cennetle müjdelenen on kişiden biri.

Önder : Lider, şef, reis.

P

Peyami : Haberci.

R

Raci : Rica eden, yalvaran, ümitli, dileyen.
Racih : Üstün, kıymetli, faziletli ve itibarı fazla olan. Tercihli.
Rafet : Merhamet etme, acıma, esirgeme.
Ramazan : Çok sıcak olan, günahları yakan.
Ramiz : İşaret koyan, işaretle konuşan.
Rauf : Pek esirgeyen, çok merhamet eden.
Recai : Rica eden, dua eden, Allahü teâlâya yalvaran.
Recep : Mübarek, muazzam, muhterem; kıymetli.
Refah : Bolluk, rahatlık, her türlü sıkıntıdan kurtulma.
Re'fet : Acıyan, merhamet eden.
Reha : Kurtuluş, halas.
Reis : Baş, başkan.
Resül : Yeni bir kitap ile gönderilen peygamber.
Reşat : Hak yolunda yürüme, doğru yol.
Reşid : Akıllı, iyi ve olgun.
Rifat : Yükseklik, yücelik, büyük rütbe.
Rüçhan : Üstün olan.
Rıdvan : Razı, memnun. Cennetin kapısındaki melek.
Rıza : Kadere razı olan. Tasavvufta iradenin yok edilmesiyle elde edilen makam.

S

Sadeddin : Dinin mübarek kişisi.
Sadullah : Allahü teâlânın saadeti.
Sadun : Uğurlu olan, uğur getiren.
Safa : Saf, berrak, temiz, kedersiz, gönlü şen.
Saffet : Saf, halis, temiz. Hile ve dubaradan uzak olan.
Saffan : Saf, halis.
Salahaddin : Dine bağlı, dini düzgün.
Sâman : Servet sahibi, zengin, rahat, dinç, düzenli.
Sedat : Doğru ve haklı
Selami : Barış, huzur ve selamet sahibi.
Selçuk : Sel gibi akan.
Selman : Barışçı, sulhçu.
Serdar : Asker başı, kumandan, komutan, reis.

Serhat : Sınır boyundaki asker.
Sertaç : Başa konan taç.
Server : Baş, reis, seyyid, bir topluluğun ileri geleni.
Sevban : Elbiseli, giyinmiş, kuşanmış.
Seyfi : Kılıç kuşanmış, asker.
Seyfullah : Allah'ın kılıcı, askeri.
Seymen : Çiftlik bekçisi.
Seyyid : Efendi, bey, Peygamber efendimizin torunu Hazret-i Hüseyin'in soyundan gelenler.
Sezgin : Sezen sezici, duygulu, hassas.
Sinan : Mızrak, süngü.
Sirac : Lamba, ışık, güneş, ay.
Siraceddin : Dinin kandili.
Siyami : Oruçlu, kendini kötülüklerden men eden.
Soner : Bir işte son yardımı yapan. Son olması istenen.
Sunullah : Allah'ın kudreti, meydana getirdiği varlığı.
Ş
Şaban : Aralık, fasıla.
Şabi : Cemaat ehli.
Şadan : Sevinçli, keyifli, neşeli, bahtiyar.
Şahap : Alev, ateş parçası, akan yıldız.
Şahinalp: Şahin gibi yiğit.
Şahsüvar : Usta binici, çok iyi ata binen.
Şâfi : Şefaata eden, şifa veren.
Şarani : Saçı gür
Şecaeddin : Dinin kahramanı, dinin yiğidi.
Şehlevent : Uzun boylu, yakışıklı genç.
Şemseddin : Dinin güneşi.
Şemsi : Güneş gibi parlayan.
Şerafeddin : Dinin şerefli.
Şeref : Asil, yüksek, şanlı, şöhretli atalara sahip olmak.
Şevket : Büyüklük, kudret ve kuvvetten doğan haşmet.
Şevki : Şevkli, neşeli, istekli.
Şeyban : Saçlarına ak düşmüş, ihtiyar, yaşlı.

Şihab : Cesur, parlak yıldız, kıvılcım.
Şihabeddin : Dinin parlak yıldızı.
Şinasi : Tanıyan, tanıyıcı, bilen, anlayan.
Şir : Aslan.

T

Taceddin : Dinin tacı.
Taci : Taçlı.
Tahsin : Kale gibi sağlamlaştırma.
Taki : Günahtan kaçınan, dinine bağlı.
Talat : Yüz, çehre, dindar.
Talha : Bir zamk ağacı.
Tamer : Tam erkek.
Taner : Şafak gibi canlı erkek.
Tanju : Türk hükümdarı [Çinlilerce]
Tarkan : Dağınık, perişan.
Tarık : Sabah yıldızı, parlak yıldız.
Tayfur : Uçan, yükselen.
Taylan : Uzun boylu.
Tayyar : Uçan, uçucu uçma kabiliyeti olan.
Tekin : Uğurlu, hayırlı.
Temel : Asıl, esas.
Tevfik : Uygun getirme, Allah'ın yardımına kavuşma.
Timur : Demir gibi sağlam.
Timurtaş : Demir ve taş gibi sağlam.
Tufan : Afet, felaket, çok şiddetli yağmur.
Turan : Cesur atılğan, yiğit.
Turanşah : Cesur Türk hükümdarı.
Turgay : Küçük kuş, sığırcık.
Turgut : Belde, yerleşme merkezi, mesken.

U

Ubeydullah : Kulcağız, kölecik.

Ü

Üsame : Bir aslan cinsi.

V

Vakkas : Savaşçı, okçu.
Vakur : Ağırbaşlı, temkinli.
Vakıf : Duran, ayakta duran.
Vâlâ : Yüksek, yüce.
Vecdi : İlahi aşka dalan, vecde gelen, kendinden geçen.
Vecit : Vecde gelen, İlahi cezbe ile bayılan.
Vecihi : Bir kavmin büyüğü.
Vedat : Sevgi ve dostluk gösteren.
Vefa : Sözünde duran, dostluğunu devam ettiren.
Veli : Ermiş.

Y

Yahya : Canlı, hayat süren.
Yaver : Yardım edici, imdada koşan.
Yavuz : Yaman, korkusuz.
Yekta : Tek, eşsiz, benzersiz.

Z

Zafer : Maksada ulaşma, barışma, düşmanı yenme.
Zâfir : Zafer kazanan, üstün gelen.
Zamir : Yürek, iç, vicdan.
Zekai : Çabuk anlayışlı, keskin zekalı.
Zekeriyya : Erkek zat.
Zeyd : Artan, çoğalan.
Zeynel : Süslü.
Ziver : Süs, ziynet ehli.
Ziya : Işık, aydınlık, nur.
Ziyad : Fazlalık, çokluk, bolluk.
Zübeyr : Akıllı.

ÖRNEK KIZ İSİMLERİ

A

Adalet : Doğruluk, zulmetmeme, haksızları terbiye.

Adniye : Salih, Cennetlik.

Afet : İnsanların önleyemediği büyük felaket.

Afitab : Güneş ışığı.

Ahu : Ceylan, maral.

Aişe : Bolluk içinde rahat yaşayan.

Amine : Korkusuz.

Arzu : İstek, hasret. İstenilen beğenilen kadın.

Asiye : Direk, acılı kadın.

Aslı : Temelli, köklü.

Aslıhan : Han soyundan olan.

Asuman : Gök, gökkubbe, sema.

Atiye : Bağış, verme, iyilik.

Atıfet : Bir sebebi bulunmadan duyulan sevgi.

Ayfer : Ay ışığı.

Ayla : Kadın, eş hanım.

Aylin : Ayın çevresinde görülen ışıklı daire, hale.

Aynur : Ay gibi parlak.

Ayperı : Peri gibi güzel.

Ayten : Ay gibi parlak renkli.

Ayşegöl : Güleç, gül gibi renkli, canlı ve rahat ömür süren.

Ayşen : Neşeli, parlak, sevimli.

Azimet : Gidiş. Takva yolunu seçen.

Azra : Bakire.

B

Banu : Ev kadını.

Begüm : Saygı değer kadın, hanım.

Behiye : Güzel, alımlı kadın.

Benan : Parmakla gösterilecek kadar güzel.

Bengi : Sonsuz, tiryaki.

Berat : Yapılan hayırlı bir iş yüzünden affetmek üzere verilen karşılık.

Beren : Kuzu.

Berin : Manen çok yüksek, yüce yaratılışlı.

Berire : İhsan sahibi, sadık.

Berna : Genç, cesur, civan.

Besamet : Güler yüzlü.

Betigöl : Gül gibi kokan mektup.

Betül : Erkeklerden çekinen, ibadete düşkün, namuslu ve çok temiz kadın. Hazret-i Fâtıma ve Hazret-i Meryem'in ünvanı.

Beyhatun : Hakanın hanımı.

Beylem : Çiçek demedi, buket, sunuş.

Beyza : Çok beyaz, çok temiz, parlak.

Bilge : Bilgisiyle davranışları birbirine uyan.

Bilgehatun : Derin bilgi sahibi kadın.

Binnaz : Çok nazlı.

Birgöl : Tek ve benzersiz gül.

Buket : Demet, çiçek demedi.

Burc : Taze dal, filiz.

Burçin : Dişi geyik.

Burcu : Güzel kokan.

Büşrâ : Müjde, sevinç, hayırlı haber. Acele, çabuk.

C

Cânân : Sevgili, dilber, gönül verilen. Tasavvufta Allah.

Cangöl : İç açıcı.

Cavidan : Sonsuz, ölümsüz, ebedi.

Ceyda : Yararlı, herkese iyilik yapan.

Ceylan : İnce biçimli, güzel gözlü bir geyik cinsi.

Cihanfer : Cihanı aydınlatan çok güzel kadın.

D

Derya : Deniz, çok bol, pek çok.

Destegöl : Gül demeti, çiçek buketi.

Dicle : Büyük ırmak. Irak'ta denize dökülen bir nehir.

Didar : Yüz, çehre, suret, görüş, göz, görme gücü.

Dilara : Gönül alıcı, sevgili.

Dilber : Güzel, sevgili, gönül çekici.

Dilbeste : Gönül bağlamış, âşık.

Dildade : Gönül vermiş, düşkün, tutkun.

Dildar : Gönlü hüküm altında tutan sevgili.

Dilrüba : Gönül kapan, herkesi kendine bağlayan.

Dilsafa : Gönlü ferah kedersiz.

Dilşad : Gönlü sevinçli, yüreği şen.

Dilşikâr : Gönül avlayan, kendine bağlayan.

Dürdane : İnci tanesi, inci serpen.

E

Ebru : Kaş.

Eda : Tavırları hoş, nazlı.

Efser : Taç.

Ela: Sarıya çalar kestane rengi.

Elif : Arap alfabesinin ilk harfi, dost, tanıdık.

Emel : Güçlü arzu, umulan şey.

Erva : Çok güzel, son derece cesur ve yiğit adam.

Esmâ : İsmi olan.

Esra : Gece yolculuğuna çıkan.

F

Fatıma : Kendisi ve nesli Cehennem ateşinden kesilmiş.

Fazilet : Erdem, iyi huyların ve üstün vasıfların hepsi.

Ferdiye : Tek ve eşsiz.

Ferah : Bol, geniş, neşeli, açık.

Feray : Parlak, aydınlık ay.

Ferhunde : Uğurlu kutlu.

Feriha : Sevinçli, ferah.

Ferihan : Rız, hoşnut, sevinçli.

Ferişte : Melek.

Ferzane : Hakim, filozof, bilgin, âlim.

Figen : Çiçek demeti, gölge eden.

Fitnat : Zihin açık, çabuk kavrayışlı.

Firdevs : Sekiz Cennetten biri, altın ve gümüştedir.

Firkat : Ayrı olan, sevgiden uzak kalan.

Fulya : Güzel kokulu bir nergis.

Füruzan : Çok parlak, aydınlık, parlayan, nurlu.

Fusun : Büyü, sihir, efsun.

Füsünkâr : Büyüleyici güzel.

G

Gazal : Geyik, ceylan, ahu.

Gönül : Kalb.

Gözde : Göze girmiş, bir büyüğün sevip beğendiği.

Gülbanu: Gül hanım.

Gülberk : Gül yaprağı.

Gölbin : Gül fidanı, gül dalı, gül bahçesi, güllük.
Gölbiz : Gül saçan, gül serpen.
Gölçehre : Gül yüzlü, yüzü gül gibi hoş.
Gölcemal : Yüzü gül gibi güzel.
Gölçiçek : Gül gibi taze, çiçek tazeliğı taşıyan.
Gölçin : Gül toplayan, gül derleyici.
Göldemet : Gül buketi, gül demeti.
Gölendam : Gül gibi ince, uzun, güzel vücutlu.
Göleser : Yüzünde gülümseme eksik olmayan.
Gölfam : Pembe, gül renginde.
Gölfem : Gül dudaklı, gül ağızlı.
Gölfer : Gül gibi parlak.
Gölfeşan : Gül saçan.
Gölfidan : Gül gibi genç.
Gölhiz : Gül yetiştiren.
Gölistan : Gül bahçesi, güllük.
Gölizar : Gül yanaklı.
Gölmar : Katmerli ve büyük gül, büyük çiçek.
Gölnaz : Gül gibi ince ve narin, nazlanan.
Gölsima : Gül yüzlü.
Gölsüm : Yüzü dolgun. Ümmügölsüm: Gölsümün annesi.
Gölter : Yeni açılmış gül.

Gülşen : Gül bahçesi, gülistan.

Güzide : Seçkin, seçilmiş, seçme.

H

Hacer : Taş, kaya parçası.

Hatice : Erken doğan kız çocuğu.

Hale : Ayın çevresinde görülen ılık halkası.

Halenur : Işıklı, aydınlık daire, hale.

Hamiyet : Milli onur ve haysiyet.

Handan : Gülen, şen.

Hande : Gülen, alay eden.

Harika : Tabiat dışı meydana gelen fevkalade olay.

Hasna : Çok güzel kadın.

Haver : Gün doğusu, ortak.

Havle : Güçlü, kuvvetli, takatlı, kudretli.

Havva : Bir şeyin kıvamı, olgun. Hazret-i Ademin hanımı.

Hayrunnisa : Kadınların hayırlısı, iyisi.

Hediye : İkrâm olarak verilen şey.

Hicran : Ayrılık, ayrılığın verdiği unutulmaz acı.

Hicret : Bir ülkeden başka birine göç etmiş olan.

Hilâl : Yeni ay.

Hoşeda : Davranışı hoş, hareketi güzel.

Hoşendam : Boyu posu güzel, görünümü düzgün.

Hořkadem : Güzel ayaklı, uğurlu.

Hořneva : Güzel sesli.

Hořnigar : Tatlı, güzel bakışlı.

Huban : Güzeller. Güzel olan.

Huri : Cennet kızı gibi güzel.

Huriye : Çok güzel.

Hülya : Kuruntu, hayal.

Hümeyra : Küçük kırmızı. Hazret-i Âiře'nin nvanı

Hürrem : Taze, şen řakrak, sevinçli. Güler yüzlü.

Hürriyet : İradesine göre karar veren. Kendine ve başkasına zarar vermeyecek şekilde serbest.

Hüsnâ : En güzel, pek güzel.

Hsngl : Gl gibi güzel.

Hveyda : Apaçık, belli, besbelli.

I

İtri : Kokulu, güzel kokulu.

İ

İclal : Saygı ve büyüklük gösteren, ikram eden.

İffet : Namuslu, helali isteyen, haramdan kaan.

İkbal : Baht açıklığı, işlerin yolunda gitmesi.

İrem : şeddatın Cennet diye yaptırdığı ünlü bahçe.

J

Jale : Kırığı, çiğ, şebnem.

Jülide : Saçı dağınık.

K

Kader : Hayrın ve şerrin Allah'tan geldiğine inanan.

Keriman : Kerimin çoğulu, keremi bol, cömert.

Kevser : Maddeten ve mânen çok, nesli kalabalık. Cennetteki meşhur havuz.

Kezban : Ev kadını.

Kısmet : Talih, nasip, kader.

Kudret : Kuvvet, takat, güç, varlık, ehliyet, kabiliyet.

Kutan : Kutlu, kutsal, mutlu.

Kübra : En büyük en azametli.

Kündem : İtaatli, saygılı.

L

Lalezar : Lale bahçesi.

Lamiha : Parlayan, parıldayan, parlak.

Leman : Titrek.

Lerzan . Titreyen, titrek.

Letafet : Latiflik, hoşluk, yumuşaklık.

Leyan : Konforlu, lüks hayat.

Leyla : Uzun ve karanlık gece.

M

Mahinev : Yeni doğmuş ay.

Mahiye : Aylık.

Mahpeyker : Ay yüzlü parlak ve nur yüzlü.

Mahru : Ay gibi parlak yüzlü.

Maide : Kurulmuş hazır sofrası.

Makbule : Kabul olunmuş, beğenilmiş.

Maral : Dişi geyik.

Mayda : Narin ince yapılı.

Mebşure : Yüzü güzel, endamlı.

Mefharet : İftihar eden.

Mefkure : Ulaşılmak istenen en yüce amaç.

Mehlika : Ay yüzlü.

Mehpare : Ay parçası.

Mehtap : Ay ışığı.

Mehveş : Ay gibi güzel.

Melahat : Güzel yüzlü.

Melda : İnce ve taze.

Melek : Masum, halim selim.

Melis : Bal arısı.

Menfuse : Pek hoş, çok hoş giden, en güzel.

Meriç : Ege denizine dökülen nehir.

Merve : Kâbe yakınındaki küçük bir tepe.
Meryem : Dinine bağlı.
Mesadet : Mutlu.
Mestinaz : Süzgün bakışlı.
Mevhibe : Bahşış, ihsan, bağış.
Meysere : Zenginlik, rahatlık.
Mihman : Misafir.
Mihriban : Seven, güler yüzlü.
Mihrimah : Güneş ile ay.
Mihrinaz : Çok nazlı
Mimoza : Yaprığına dokununca toplanan bir çiçek.
Mualla : Yüce, yüksek.
Muattar : Güzel kokulu.
Muazzez : İzzet ve şeref sahibi, değerli.
Muhabbet : Sevgi.
Muhaddere : Namuslu, iffetli, örtülü müslüman
Mukadder : Alın yazısına inanan.
Mukaddes : Mübarek, temiz.
Mübeccel : Yüceltilmiş, büyütülmüş, tebci edilmüş.
Müberra : Temize çıkarılmış, açıkca belirtilmiş.
Mübeşşer : Müjdelenen, iyi haber verilip sevindirilen.
Mübeyyen : Açıklanmış ortaya çıkarılmış.

Müjde : İyi haber sevinçli haber.

Müjgan : Kirpikler.

Müjgen : Kirpik

Münevver : Aydınlatılmış, kültürlü ve bilgili, aydın.

Münteha : Netice, son yer.

Mürüvvet : İnsanlık, mertlik, sevinçli günlerini görme.

Müşerref : Şerefli kılınmış.

Müveddet : Sevgi, dostluk, muhabbet.

Müyesser : Kolayca yapılan nasip olan.

Müzehher : Çiçekli, çiçek açmış, çiçeklenmiş.

Müzeyyen : Süslü, süslenmiş, bezenmiş, donanmış.

N

Nadide : Görülmemiş, az bulunur, çok değerli.

Nakşidil : Gönül nakışı.

Nalan : İnleyen, ağlayan, sızlayan, figan eden.

Narin : İnce yapılı, nazik ve kibar.

Nazan : Nazlı, naz eden.

Nazende : Naz edici, nazlı.

Nazenin : Çok nazlı, narin, ince yapılı.

Nazik : İnce, narin, zarif.

Nazikendam : Narin yapılı.

Nazile : Aşağı inen.

Nazlı : Naz eden.

Nebahat : Şan ve şeref sahibi.

Necla : Kız evlat.

Nedret : Az bulunan, ender.

Nehar : Gündüz.

Nemika : Mektup.

Neriman : Pehlivan, kahraman, yiğit.

Nermin : Yumuşak, nazik, kibar.

Neslihan : Padişah soyundan gelen.

Neslişah : Şah neslinden.

Nesrin : Yaban gülü, mısır gülü, van gülü.

Neşe : Sevinç içinde olan.

Neşide : Ünlü mısra, beyit, manzume.

Neval : Talih, kısmet, baht açıklığı. İhsan, bağış.

Nevbahar : İlk bahar.

Nevbaht : Talihi yeni.

Nevber : Yeni yetişmiş turfanda sebze, meyve.

Nevcivan : Taze, genç, delikanlı.

Neveda : Herkesten ayrı bir edası olan.

Nevin : Yeni, yepyeni, yeni şey.

Nevinbal : Taze yeni yetişmiş fidan.

Nevinur : Çeşitli görünümde ışıklar.

Nurperi : Yüzü nur gibi parlayan peri gibi güzel.

Nurşen : Işık gibi şen ve güler yüzlü.

Nurşin : Çok lezzetli.

Nükhet : Güzel ve hoş koku.

Ö

Özge : Başka, yabancı, iyi, güzel, şakacı, cana yakın.

Özlem : Hasret. Yeniden görme arzusu.

P

Pakize : Çok temiz, hoş ve güzel saf, iyi, lekesiz.

Pendiye : Öğüt veren.

Peren : Ülker yıldızı.

Peri : Çok güzel, çekici.

Peride : Uçarak yükselmiş, rengini atmış.

Perihan : Peri padişahı.

R

Rahime : Müminlere çok acıyan kadın.

Rahşan : Parlak, parlayan.

Rana : Güzel, hoş görünen.

Ravza : Bahçe, yeşilliği bol, çiçekli bahçe.

Rayiha : Koku, güzel koku.

Refhan : Varlık içinde yaşayan, bolluk içinde bulunan.

Remide : Ürkmüş, korkmuş, ürkek, korkak.

Rengin : Renkli, boyalı, güzel.

Reside : Erimiş, yetişmiş, olgunlaşmış.

Reyhan : Rızık, merhamet, güzel koku. Fesleğen.

Rikkat : İncelik, naziklik.

Rugeş : Canlı yüzlü, taze yüzlü.

Ruken : Güler yüzlü, müjde veren.

Rukiye : Büyüleyici güzellikte.

Rumeysa : Büyük yıldız

Ruşen : Aydın, parlak, belli, aşık, apaçık, ortada.

Ruzenin : Çiçek gibi güzel yüzlü.

Rüveyda : Hoş, ince, nazik.

Rüveyha : İncelik, zariflik.

S

Saadet : Kavuşan, mutlu.

Sabahat : Latif, yüzü güzel, cemalet sahibi.

Sabia : Yedinci.

Saniye : İkinci.

Sara : Halis, katkısız, saf.

Sare : Sıçrayan, atlayan.

Satia : Meydana çıkan, yükselen, nur saçan, parlak.

Seda : Ses.

Seha : Eli açık, cömert.

Sehavet : Cömertliği seven

Seher : Gecenin son altıda biri olan vakit ki, bu zaman yapılan dualar makbuldür.

Sekine : Gönlü rahat.

Selamet : Sağlık, esenlik, kurtuluş, sâkin olma.

Selma : Barışçı, itaatli, iyi yolda.

Selvican : Selvi seven, selvi canlı.

Semahat : Cömert, iyiliksever.

Semra : Esmer, kumral renkte, esmer güzeli.

Sena : Övme, methetme.

Seniyye : Yüksek, yüce.

Serap : Işığın yansımısından doğan yanılma.

Sevde : Esmer güzeli.

Sibel : Buğday başağı.

Suna: Erkek ördek. Endamlı.

Suzan : Yakan, yanan.

Süeda : Saadetli, kutlu, uğurlu. Saidin çoğulu.

Sükeyne : Sessiz, sakin, başlı, vakarlı.

Sülün : İnce narin.

Sümeyye : Ammar b.Yaser'in annesi. İlk İslam şehidi.

Sündüs : Altın ve gümüş telle işlemeli ipek kumaş.

Süveyda : Kalbin ortasındaki kara benek.

Ş

Şahdane : Mutlu, bahtiyar, dindar, temiz yürekli.

Şahika : Dağ tepesi, dağ doruğu.

Şahmelek : Güzeller güzeli.

Şaziment : Özellikleri kimseye benzemeyen.

Şebnem : Gece nemi, çiğ, nem, rutubet.

Şehnaz : Çok nazlı.

Şehriban : Şehrin en büyük âmiri, vali.

Şemsinisa : Kadınların güneşi.

Şermende : Utangaç.

Şermin : Utanan, sıkılan.

Şermize : Küçük insan topluluğu.

Şetaret : Şenlik, neşeli olma, sevinç.

Şeybe : Beyaz saçlı, yaşlı, saçı ağarmış.

Şeyda : Âşık, tutkun. Sevgiden aklını kaybetmiş.

Şeyma : Bedeninde ben, alamet olan.

Şirin : Tatlı, cana yakın sevimli.

Şule : Alev, parıltı.

Şükran : Teşekkür eden, minnettar kalan.

Şükufe : Çiçek gibi güzel, tomurcuk.

T

Tıflığül : Gonca gül.

Tiraje : Gök kuşağı.

Tuba Cennet ağacı.

Tülin : Ayna.

Türkan : Padişaha saltanatta ortaklık eden eşi.

U

Ulya : Pek yüce.

Ü

Ülfet : Dost olan, yakınlık duyan.

Ümeyme : Küçük anne.

Ümmühan : Hükümdarın annesi.

V

Vecahet : Güzel yüzlü, itibarlı, şerefli.

Vedia : Emanet.

Vedide : Dost, sevgili. Çok seven.

Vesamet : Güzel olan.

Vesile : Vasıta olan.

Vildan : Yeni doğmuş çocuk.

Vuslat : Dostuna, sevdiğine kavuşan.

Y

Yâdigar : Dost hatırası.

Yâridil : Gönül dostu, içten arkadaş.

Yelda : Uzun ve siyah.

Yeldem : Çabuk, çevik, çalak.

Yeşim : Sert ve kıymetli yeşil taş.

Z

Zehra : Yüzü beyaz ve parlak, nurani yüzlü.

Zekavet : Çabuk anlayan, tez kavrayan.

Zerafet : Kibarlı, incelik, zariflik.

Zerengül : Altın gibi gül.

Zerişte : Altın tel, sırma.

Zerrin : Altına benzeyen, altın gibi parlak ve kıymetli.

Zeyneb : Görünüşü ve kokusu güzel, olgun ve dolgun.

Ziba : Süslü, bezekli, yakışıklı güzel.

Zinnur : Nur sahibi, nurlu, ıııklı, parlak, bahtiyar.

Ziřan : şanlı, ünlü, çok tanınmış.

Zübeyde : En seçkin, öz, hülasa, cevher.

Zülal : Saf, berrak.

Züleyha : Hızlı yürüyen, yolda emsalini geçen.

Zülfibar : Dağılmış, yayılmış sa.

Zülfiyar : Sevgilinin saçı.

Zümrüt : Yeşil renkte, cam parlaklığında bir süs taşı.